5 ՅՈՒԼԻՍ 2001 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 124 (2328)

Ազգ

Azg
armenian daily

Շուշին տրվելու է ադրբեջանցիների՞ն

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՅՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ նախագահին առընթեր Մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի հուլիսի 4-ի նիստում հանձնաժողովի նախագահ Պարույր Հայրիկյանը ներկայացրեց իր տպավորությունները Եվրոպայի խորհրդի Նախարարների կոմիտեի շրջանակում գործող՝ Հայաստանի պարտավորությունների վերահսկման «Ագոյի խմբի» անդամների հետ հանդիպումից: Ըստ նրա, «Ագոյի խումբը» կարեւորում է Հայաստանում մահապատժի վերացումը, մարդու իրավունքների պաշտպանի՝ օմբուդսմենի ինստիտուտի ստեղծումը, ինչպես նաեւ Ղարաբաղյան հակամարտության շուտափույթ կարգավորումը: «Մեզ բաց ասացին, որ մեր այս պարտավորությունների չկատարման դեպքում Հայաստանը կարող է հեռացվել Եվրոպայի խորհրդից», հայտարարեց Հայրիկյանը: Ըստ հանձնաժողովի նախագահի, հանդիպմանը առաջին անգամ բաց ասվել է, թե Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ինչ տարբերակ է նախատեսվում. «Ղարաբաղին տրվելու է անկախություն կամ անկախությանը համարժեք բարձր ինքնավարություն, սակայն ադրբեջանցիներին պետք է վերադարձվի Շուշին»: Պարույր Հայրիկյանը նաեւ տեղեկացրեց, որ նույն օրը հանձնաժողով է այցելել ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը եւ կոչ է արել հանձնաժողովին ակտիվացնել իր աշխատանքները:

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ

Հայագիտությունը վերածնվում է Սանկտ Պետերբուրգում

Գիտաժողով ու համերգ, ցուցահանդես ու պաստառ

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Սանկտ Պետերբուրգ-Պրահա Սանկտպետերբուրգյան ստիպակ գիտերներն ու տեղի համար հազվագյուտ արեւային եղանակը դարձան Ռուսաստանի հյուսիսային մայրաքաղաքում անցկացված «Հայկական օրերի» մտավոր ուղեկիցը: Աշխարհի տարբեր քաղաքներից՝ Սանկտ-Պետերբուրգից, Մոսկվայից, Երեւանից, իտալական Պարմայից եւ Ռովերտոյից, Ժնեւից, ամերիկյան Քլիվլենդից ու Քեմբրիջից, Փարիզից ժամանած 25-ից ավելի գիտնականներ ու հայագիտության նվիրյալներ երեք օր շարունակ (հունիս 28-30-ը) քննարկեցին Հայաստանի եւ քրիստոնյա Արեւելքի մշակույթին ու կրոնի պատմությանը, հայ եկեղեցու ծագմանն ու զարգացմանը նվիրված հարցեր, եւ որ, ավելի կարեւոր էր, առաջին անգամ հնչեցին գիտական նոր վարկածներ ու հատնագործություններ, որոնք արդյունք էին տարիների քրտնաջան աշխատանքի ու նվիրվածության: Ու թեեւ Սանկտ Պետերբուրգի համալսարանի կենտրոնական դահլիճը մարդաշատ չէր, սակայն հավաքվածները ունեին բացառապես մասնագիտական հետաքրքրություն: Իսկ գիտաժողովն, իրոք, նեղ մասնագիտական բնույթ ուներ, քանզի ուղղվածությունը նախանշված էր. նվիրվում էր Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700 ամյակին՝ իբրեւ բնաբան ունենալով «Հայաստանը եւ Քրիստոնյա Արեւելքը» վերնագիրը: Ի դեպ, նմանատիպ մի գիտաժողով երեք տարի առաջ անցկացվեց Երեւանում, որի արդյունքում հրատարակվեց նույնանուն հոդվածների ժողովածուն:

Տես ➧ էջ 3

ՇՐՋԱՆԱՌՎՈՂ ԼՈՒՐԵՐ

Կառուցվածքային եւ նախարարական փոփոխություններ

Երեկ զանազան աղբյուրներից հայտնի դարձավ, որ ՀՀ պետական եկամուտների նախարար Անդրանիկ Մանուկյանին սպասում է նոր նշանակում: Նա կզբաղեցնի ՀՀ նախագահի վերահսկողական ծառայության պետի պաշտոնը: Տեղեկությունը ճշտելու նպատակով «Ազգը» դիմեց ՀՀ նախագահի մամուլի գրասենյակ, որտեղից պատասխանեցին, որ լուրի պաշտոնական հաստատումը, այսինքն՝ նախագահի հրամանագիրը դեռ չկա: Տեղեկությունն չհաստատվեց նաեւ պետական եկամուտների նախարարության (ՊԵՆ) լրատվական ծառայության պետի կողմից, որը բավարարվեց նշելով, թե դրանք առայժմ խոսակցություններ են, բայց ինքը՝ պրն Մանուկյանը, չհաստատեց շրջանառվող տեղեկության իրականություն լինելը:

Վերոհիշյալ տեղեկությանը զուգահեռ հայտնի դարձավ նաեւ հարկային-մաքսային մարմինների հերթական կառուցվածքային փոփոխության մասին, ըստ որի ՊԵՆ-ը կրկին կվերածվի ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության մաքսային եւ հարկային վարչությունների: Երեկ արդեն շրջանառվում էին երկու գերատեսչությունների նոր պետերի անունները. հարկային վարչության պետ՝ ԱԱՆ 4-րդ վարչության ներկայիս պետ Արմեն Ավետիսյան, մաքսային վարչության պետ՝ ՊԵՆ ներկայիս փոխնախարար Մանվել Եգանյան:

Վերոհիշյալ տեղեկության հավաստիությունը պարզ կդառնա, թերեւս այսօր, կամ ամենաուշը՝ վաղը: Անդրանիկ Մանուկյանը ՊԵՆ նախարարի պաշտոնը ստանձնել է անցյալ տարվա նոյեմբերից: Դատելով վիճակագրական տվյալներից, նաեւ՝ ՀՀ նախագահի ու վարչապետի տարբեր առիթներով արած տարբեր մեկնաբանություններից, նրանք պետք է որ գոհ լինեին Ա. Մանուկյանի ղեկավարած կառույցի աշխատանքից, որն, ըստ էության, անցած 6-7 ամիսների ընթացքում ոչ միայն կատարել է կիսամյակային ու եռամսյակային պարտավորությունները, երբեմն նույնիսկ գերակատարել (միայն մայիս ամսին մի փոքր թերացում եղավ, ըստ նույն պաշտոնական վիճակագրության):

Ավելացնենք, որ երեկ շրջանառվում էին նաեւ այլ տեղեկություններ, մասնավորապես ՆԳ նախարար Հայկ Հարությունյանի պաշտոնափոխման (ենթադրվում է, որ նա կստանձնի կալանավայրերի գծով Արդարադատության նախարարի տեղակալի պաշտոնը), ԱԱ նախարարի պաշտոնի ընդարձակման կամ փոփոխման (ակնկալվում է ՆԳ եւ ԱԱ նախարարությունների վերամիավորում) եւ Արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանի պաշտոնափոխման եւ գյուղնախարար Զավեն Գեւորգյանի պաշտոնաթողության մասին:

Գ. Մ.

ՏՈՒ-154-ի կործանման պատճառ են համարում շարժիչների խափանումը կամ պայթյունը

ԻՐԿՈՒՏՍԿ, 4 ՅՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Համաձայն «Նովոստի» գործակալության հաղորդման, հուլիսի 3-ի երեկոյան Իրկուտսկ քաղաքի օդանավակայանում վայրէջքի գնալիս աղետի է ենթարկվել Տու-154Մ ինքնաթիռը: Զոհվել են 134 ուղեւորները եւ անձնակազմի 10 անդամները: Մասնագետների ոչ պաշտոնական տեղեկատվությամբ, մոտ 800 մետր բարձրությունից Տու-154Մ ինքնաթիռը սկսել է ընթացքը փոխել վայրէջքի գնալու համար: Տակավին անհայտ պատճառներով ինքնաթիռը շրջվել է 180 աստիճանով եւ սկսել ընկնել: Անձնակազմին հաջողվել է ուղղել ինքնաթիռը Բուրդանովկա ավանի կողմը, եւ այն ընկել է անտառում գտնվող բացատը: Դա կանխել է շրջակա ավանների եւ ամառանոցների բնակիչների հնարավոր կործանումը: Ըստ հետքերի, մասնագետներն արդեն սահմանել են, որ շասսիները բացված են եղել: Առաջ են քաշվում ինքնաթիռի պայթյունի տարբեր վարկածներ:

Ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, ինքնաթիռի անկման վայր ժամանած ՌԴ արտակարգ իրավիճակների նախարար Սերգեյ Շոյգուն ինքնաթիռի վթարի հիմնական պատճառ է համարել բոլոր երեք շարժիչների խափանումը:

Միաժամանակ «Վլադիվոստոկավիա» ընկերության (որին պատկանում էր Իրկուտսկում միջանկյալ կանգառով Եկատերինբուրգ-Վլադիվոստոկ չվերթն իրականացնող աղետյալ ինքնաթիռը) ներկայացուցիչն աղետի ամենահավանական պատճառ է համարել պայթյունը:

ԹԵՀՐԱՆ

«Առանց Իրանի մասնակցության անհնար է կարգավորել տարածաշրջանային հակամարտությունները»

Նախագահ Խաթամիի հետ հանդիպման ընթացքում շեշտել է ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Արտաշես Թումանյանը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայաստանի նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Արտաշես Թումանյանը Թեհրանում իրանցի իր պաշտոնակից Մեհդի Աբդահիի հետ հանդիպման ընթացքում գոհունակություն է հայտնել ղարաբաղյան ճգնաժամի շուրջ Իրանի զուսպ եւ չափավոր դիրքորոշումից ու լուրջ նշանակություն տվել տարածաշրջանում լարվածությունների թուլացման գործում Իրանի ավանդին: Պրն Թումանյանը, ինչպես հաղորդում է իրանական ԻՌՆԱ լրատվական գործակալությունը, կարեւորել է Թեհրան-Երեւան բազմակողմ կապերի ակտիվացման անհրաժեշտությունը: Իր հերթին պրն Աբդահին Թեհրան-Երեւան հարաբերությունները որակել է «դրական» եւ «ամուր», շեշտելով, որ տարածաշրջանում կայուն եւ անվտանգ իրավիճակը երաշխավորված կլինի այն դեպքում, երբ տարածաշրջանի երկրները, այդ թվում Հայաստանն ու Իրանը, համագործակցեն:

Տես ➧ էջ 3

Միջպետական խորհրդակցությունների համար այսօր Երեւան է ժամանում Հունաստանի փոխարտգործնախարարը

Մեկօրյա այցով այսօր Երեւան է ժամանում Հունաստանի փոխարտգործնախարար Գրիգորիս Նիոտիսը միջպետական խորհրդակցությունների համար: Երեւանում պրն Նիոտիսի առաջին խոսակիցը լինելու է ՀՀ փոխարտգործնախարար Արմեն Մարտիրոսյանը, որից հետո նրան ընդունելու է նախարար Վարդան Օսկանյանը: Այնուհետեւ հույն պաշտոնատարը մեկնելու է Ազգային ժողով՝ հանդիպելու ԱԺ խոսնակ Արմեն Խաչատրյանի եւ Հայաստան-Հունաստան բարեկամության խորհրդարանական խմբի անդամների հետ: Ծիծեռնակաբերդում Մեծ եղեռնի հուշարձանին ծաղկեպսակ զետեղելուց հետո իր նստավայրում պրն Նիոտիսին ընդունելու է հանրապետության նախագահը, որից հետո հյուրն ուղեւորվելու է Մայր աթոռ Ս. Էջմիածին՝ հանդիպելու Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հետ:

Օրվա ընթացքում պրն Նիոտիսը հանդիպումներ է ունենալու Հայաստանում հունական համայնքի ներկայացուցիչների հետ, այցելելու է հունական մանկապարտեզ, բացումն է կատարելու հույն համայնքի բժշկական կենտրոնի:

Հիշեցնենք, որ պրն Նիոտիսը որպես Հունաստանի խորհրդարանի անդամ եւ փոխարտգործնախարար բազմիցս եղել է պատասխանատու արտասահմանյան հույների գործերի, նա ազդեցիկ անդամներից է իշխող Պասոկ կուսակցության:

ԻՆՔՆՈՐՈՇՎԱԾՆԵՐ

Ստեփանակերտյան հանդիպումը շարունակություն կունենա

Հուլիսի 3-ին Ստեփանակերտում ավարտվեց չճանաչված չորս պետությունների՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության, Աբխազիայի Հանրապետության, Մերձդնեստրյան Մոլդովական Հանրապետության եւ Հարավային Օսիայի Հանրապետության արտգործնախարարների երկօրյա խորհրդակցությունը:

Ընդունվեց համատեղ կոմյունիկե, որում կողմերը մասնավորապես որոշում ընդունեցին դիմել իրենց երկրների խորհրդարանին եւ կառավարությանը՝ ակտիվացնելու գործնական շփումները փոխշահավետ բոլոր հարցերում: Ողջունելով միջազգային միջնորդների ջանքերը հակամարտությունների կարգավորման գործում, խորհրդակցության մասնակիցներն առանձնապես ընդգծեցին Ռուսաստանի Դաշնության դերը հետխորհրդային տարածքում խաղաղության միտվող գործողություններում: Արտգործնախարարները համոզմունք հայտնեցին, որ զինված դիմակայությունից քաղաքական երկխոսություն անցումն անվտանգության կայուն համակարգ է ստեղծում տարածաշրջանում: Նաեւ ընդգծվեց, որ չորս պետությունների՝ ԼՂՀ, ԱՀ, ՄՄՀ եւ ՀՕՀ անկախ պետականությունը վճռական գործոն է երկրում կայունության պահպանման, մարդու իրավունքների ու ազատության պաշտպանման եւ խաղաղ գոյակցության անհրաժեշտ պայմանների ստեղծման համար:

Արտգործնախարարները համատեղ հայտարարության մեջ կարծիք են հայտնում, որ տարածաշրջանի զարգացման պոտենցիալն ամբողջովին կարող է օգտագործվել այն դեպքում, եթե տրանսպորտային միջանցքների եւ կոմունիկացիոն մյուս նախագծերի օգտագործման հնարավորությունները քննարկելիս եւ համաձայնեցված որոշումներ կայացնելիս հավասարապես ներգրավվեն բոլոր շահագրգիռ պետությունները: Նրանք նաեւ կասկած են հայտնում ՎՈՒՈՒԱՄ-ի Յալթայի հանդիպման փաստաթղթերը կյանքի կոչելու հնարավորության վերաբերյալ, եթե դրանց իրագործման մոտեցումները չհամաձայնեցվեն բոլոր շահագրգիռ կողմերի հետ:

Հայտարարության վերջում նախարարները նշում են իրենց պետությունների ղեկավարներին դիմելու որոշման մասին, որով առաջարկում են նրանց բարձր կարգի խորհրդատվություններ անցկացնել ինչպես միջնորդ պետությունների, այնպես էլ ՄԱԿ-ի եւ ԵԱՀԿ-ի հետ տարածաշրջանային ինտեգրացման նախագծերը մշակելու եւ իրականացնելու նպատակով:

Նույն օրվա երեկոյան տեղի ունեցավ արտգործնախարարների համատեղ մամլո ասուլիսը: Բացելով ասուլիսը, ԼՂՀ ԱԳՆ ղեկավար Նաիրա Մելքումյանը նախ ներկայացրեց իր գործընկերներին՝ Սերգեյ Շամբա (Աբխազիա), Վալերի Լիցկայ (Մերձդնեստր) եւ Մուրատ Ջիոեւ (Հարավային Օսիա), ապա կարճառոտ ամփոփեց երկօրյա խորհրդակցության արդյունքները: Իրենց ելույթներն արտահայտեցին նաեւ մյուս արտգործնախարարները:

Նրանք նշեցին, որ հանդիպումները շարունակելու են:

Այնուհետեւ նախարարները պատասխանեցին լրագրողների հարցերին:

ԵՂԻՇԵ ԱՐՇԱԿՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Ստեփանակերտում ծեծել են պատգամավորի

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ըստ հավաստի աղբյուրների, հունիսի 28-ի ուշ երեկոյան Ստեփանակերտում երկու դիմակավոր անձինք ծեծի են ենթարկել Արցախի նախկին Գերագույն խորհրդի պաշտպանության հանձնաժողովի նախագահ Վալերի Բալայանին: Վալերի Բալայանը հայտնի է որպես ընդդիմադիր գործիչ:

Դատախազը՝ Գեղարքունիքից Արարատ

Հիմք ընդունելով արդարադատության խորհրդի եզրակացությունը, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հուլիսի 4-ին հրամանագիր է ստորագրել Սուրիկ Պարսամյանին Արարատի մարզի դատախազ նշանակելու մասին՝ ազատելով նրան Գեղարքունիքի մարզի դատախազի պաշտոնից:

ՀՌԱԿ «Սյունիք» ակումբը երբեւէ չի դադարեցրել իր գործունեությունը

Գորիսի ՀՌԱԿ «Սյունիք» ակումբն իր անհամաձայնությունն է հայտնել **«Ազգի»** հունիսի 28-ի համարում լույս տեսած «ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունում» տեղեկատվության առնչությամբ: Անհամաձայնությունը վերաբերում է տեղեկատվության այն մասին, ուր նշվում է, թե 10-րդ համագումարից հետո վերականգնվել է նաեւ Գորիսի «Սյունիք» ակումբը: «Գորիսի ՀՌԱԿ «Սյունիք» ակումբը ստեղծվել է 1991 թ. հոկտեմբերին եւ առ այսօր երբեւէ չի դադարեցրել իր գործունեությունը, հետեւապես՝ վերականգնվելու անհրաժեշտություն էլ չի ունեցել», թերթին հղված իրենց նամակում նշում են ակումբի անդամները:

Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հոգեւոր առաջնորդների հերթական հանդիպման վայրը, ժամկետը ճշտված չեն

Կասպյան լրատվական գործակալությունը, հղում անելով Կովկասի մահմեդականների հոգեւոր առաջնորդ շեյխ-ուլ-իսլամ Ալլահշուքյուր Փաշազադեին, հաղորդել էր, թե վերջինիս հանդիպումը Ամենայն հայոց հայրապետ Գարեգին Երկրորդի հետ, որ միջնորդել է Մոսկվայի եւ համայն Ռուսիո պատրիարք Ալեքսիյ Երկրորդը՝ մայիսին Բաքու այցելության ընթացքում, պետք է կայանա առաջիկա երկու ամսվա ընթացքում:

Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի լրատվական ծառայության ղեկավար Գնել Նալբանդյանը **«Ազգին»** տեղեկացրեց, որ հոգեւոր առաջնորդների հերթական հանդիպման վայրը, ժամկետը ճշտված չեն, ավելին՝ վերջնականապես հայտնի չէ, թե նման հանդիպում կկայանա":

Փաշազադեն ասել էր, թե իր բանակցությունները Գարեգին Երկրորդի հետ կարող են կայանալ ոչ միայն Մոսկվայում, այլեւ Բաքվում: Գնել Նալբանդյանը նշեց, որ հոգեւոր առաջնորդների նախորդ՝ մոսկովյան հանդիպման ընթացքում չի շոշափվել Բաքվի անունը, սակայն նշվել է, որ կարող է տեղի ունենալ ոչ միայն Մոսկվայում:

Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հոգեւոր առաջնորդների նախկին հանդիպումների ընթացքում քննարկվել են ԼՂ հակամարտության կարգավորման հեռանկարները, պատանդներին եւ ռազմագերիներին ազատ արձակելու խնդիրները:

ՌԱԶՄԱԳԻՏԱԿԱՆ

Հատուկ հանձնաժողովը գրեթե ավարտել է Հայաստանի ռազմական հայեցակարգի մշակումը

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ պաշտպանության նախարարությունում ստեղծված հատուկ հանձնաժողովը գրեթե ավարտել է Հայաստանի ռազմական հայեցակարգի մշակումը: Այս մասին հուլիսի 4-ին «Գերագույն խորհուրդ» պատգամավորական ակումբի կազմակերպած սեմինարին հայտնեց նշված հանձնաժողովի պատասխանատու քարտուղար, ՊՆ արտաքին հարցերի եւ ռազմական համագործակցության վարչության պետ գնդապետ Միքայել Մելքոնյանը:

Զեկուցողը նշեց, որ ռազմական հայեցակարգը մշակելու նպատակով ուսումնասիրվել են 12 երկրների նման փաստաթղթեր, որոնք բոլորը բաց փաստաթղթեր են, բացառությամբ Թուրքիայի ռազմական հայեցակարգի: Այս «հույժ գաղտնի» փաստաթղթում Հայաստանը որակվում է որպես Հունաստանից հետո երկրորդ հավանական թշնամի: Հայեցակարգում նշվում է, որ Հայաստանում իշխանության են եկել «ծայրահեղ ազգայնական ուժերը», որոնք վարում են հակաթուրքական քաղաքականություն՝ «անհիմն տարածքային պահանջներ ներկայացնելով»: Փաստաթղթում նշված է նաեւ «հակաթուրքական գործունեություն իրականացնող հայկական ծայրահեղական կազմակերպությունների», այլ երկրներում գործող հայկական լոբբիի, Հայաստանի տարածքում իբր պատրաստություն անցնող քուրդ անջատողականների, Թուրքիայի դաշնակից Ադրբեջանի դեմ կիրառվող ագրեսիայի եւ մուսուլմանների դեմ իրականացվող «ցեղասպանության» մասին:

Ըստ գնդապետ Մելքոնյանի, հայկական ռազմական դոկտրինան չի լինելու գաղտնի փաստաթուղթ, սակայն դրանում ընդհանուր դրույթներով կարտացոլվեն հարեւան երկրի նման վերաբերմունքի հետ կապված հարցերը: Շեշտելով երկրի ռազմական հայեցակարգի կարեւորությունը, բանախոսը միեւնույն ժամանակ նշեց, որ բանակի գործունեությունը առաջին հերթին պայմանավորված է ռազմական բյուջեով: Հայաստանի Զինված ուժերում 42 հազար զինծառայողների առկայության դեպքում հայկական բանակի ռազմական բյուջեն կազմում է տարեկան 60-65 մլն ԱՄՆ դոլար: Գնդապետը նշեց, որ ցանկացած երկրի բանակի բյուջեի 30%-ը ծախսվում է անձնակազմի, 30-35%-ը՝ տեխնիկական վերազինման եւ մնացածը՝ մարտունակության եւ օպերատիվության ապահովման համար: Սակայն ծախսերի վերջին երկու տեսակները հայկական բանակում չեն իրականացվում՝ միջոցների սղության պատճառով: Ըստ Մելքոնյանի, հայկական բանակի նորմալ գործունեության համար անհրաժեշտ է տարեկան 700 մլն ԱՄՆ դոլար:

Ըստ Եվրոպայում սովորական սպառազինությունների մասին պայմանագրի, կովկասյան երեք հանրապետություններն ունեն զինվորական անձնակազմի հավասար քվոտաներ, որոնց թիվը կազմում է 60 հազար մարդ: Սակայն հետախուզական տվյալների համաձայն, Ադրբեջանի բանակում ծառայում է 109 հազար մարդ, իսկ ռազմական բյուջեն կազմում է 195 մլն ԱՄՆ դոլար:

Թուրքիայի ԶՈՒ-ում ծառայում է 650 հազար մարդ, իսկ բյուջեն կազմում է 7 մլրդ ԱՄՆ դոլար: Գնդապետ Մելքոնյանը տեղեկացրեց, որ 1999-ին վերջնականապես հաստատված ռազմական հայեցակարգի համաձայն, Թուրքիան քայլեր է ձեռնարկում պրոֆեսիոնալ բանակի ստեղծման ուղղությամբ: Ներկայումս այդ երկրի հակաօդային պաշտպանության զորքերի անձնակազմի 28%-ը կազմում են պրոֆեսիոնալ զինծառայողները: Առաջիկա 6 տարիների ընթացքում նախատեսվում է կազմավորել ամբողջությամբ պրոֆեսիոնալներից բաղկացած 3 տանկային կորպուս: Մելքոնյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ ներկայումս արտասահմանում ապրող թուրքերը զինծառայությունից ազատվելու նպատակով պետությանը վճարում են 36-հազարական, իսկ երկրի բնակիչները՝ 16-հազարական ԱՄՆ դոլար:

«Դեղին քարտ» լրատվամիջոցներին՝ արժեթղթերի հանձնաժողովից

Երբ «Ազգի» խմբագրությունը (հետագայում նաեւ պարզեցինք՝ մի շարք մասսայականություն վայելող լրատվամիջոցներ) ՀՀ արժեթղթերի հանձնաժողովից ստացավ նամակ-նախազգուշացում, որ ՀՀ արժեթղթերի շուկայի կարգավորման մասին օրենքի խախտում է ցանկացած հայտարարություն, ծանուցում, գրություն, հրապարակում, շրջաբերական, գովազդ կամ հաղորդում անելը, որն արժեթուղթ վաճառելու կամ գնելու առաջարկ է պարունակում: Դա ըստ օրենքի համարվում է ազդագիր, իսկ օրենքն արգելում է ազդագրի միջոցով արժեթուղթ վաճառելու առաջարկ անելը: Ավելի պարզ ասած, խոսքը վերաբերում է ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության կողմից ամեն շաբաթ տարբեր լրատվամիջոցներով (այդ թվում՝ **«Ազգով»**) արվող հայտարարություններին, ըստ որոնց պետական գույքի կառավարման նախարարությունը ծանուցում է մրցույթով եւ բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրության միջոցով մասնավորեցման ներկայացված ձեռնարկությունների մասին վճարովի հայտարարություններին:

Մեր կողմից տեղեկացնենք, որ այդ հայտարարությունները տպագրվում են արդեն մեկ տարուց ավելի: Արժեթղթերի պետական հանձնաժողովը գործում է անցյալ տարվա օգոստոսի մեկից: Եթե կա օրենքի բացահայտ խախտում, ապա ինչո՞ւ է հանձնաժողովը միայն հիմա անդրադառնում: Լրացուցիչ մեկնաբանությունների համար դիմեցինք հանձնաժողովի գլխավոր իրավական խորհրդատու Կարեն Թունյանին: Ըստ նրա, օրենքը սահմանում է նման խախտումների դեպքում գրավոր նկատողությունից մինչեւ քաղաքացիական պատասխանատվություն ու դրամական տույժեր: Ըստ որում՝ բավականին բարձր. իրավաբանական անձանցից՝ աշխատավարձի 2000-ապատիկի չափով, իսկ ուշացման դեպքում լրացուցիչ տույժ՝ յուրաքանչյուր օրվա համար՝ 200-ապատիկի չափով: Հանձնաժողովը, ըստ պրն Թունյանի, սկսել է բացատրական աշխատանքից: Ինչը, պատկերավոր ասած, նշանակում է դեղին քարտ: Նմանապես, փաստորեն, դեղին քարտ է ներկայացվում ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարությանը, որի պաշտոնական տեսակետն ու բացատրությունները, մեր ունեցած տեղեկություններով, բավականին հետաքրքիր են ու խիստ: Թե ինչպիսի՞ն են հարաբերությունները այս երկու կառույցների՝ նախարարության ու հանձնաժողովի միջեւ, «Ազգը» մի քանի անգամ անդրադարձել է: Կոնկրետ ազդագրի հրապարակումների մասին մեկնաբանությանը կանդրադառնանք առաջիկայում:

Ավելացնենք նաեւ, որ արժեթղթերի հանձնաժողովի գործունեության ակտիվացմանը զուգահեռ, վերջին շրջանում ավելացել են դժգոհությունները գործարար շրջանակներում՝ հանձնաժողովի լիազորությունների անսահմանափակության, կամայական մոտեցումների եւ այլնի մասին, ինչին խոստանում ենք եւս անդրադառնալ:

Գ. ՄՈՒՌՈՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ
ընթացիկ

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ

Հայագիտությունը վերածնվում է Սանկտ Պետերբուրգում

Սկիզբը էջ 1

Այս գիտաժողովի բնորոշիչը ըստ նրա ակտիվ մասնակիցների նախեւառաջ կայանում էր Սանկտ Պետերբուրգի համալսարանի պատերից ներս նմանատիպ միջոցառման անցկացման հետ, քանզի ինչպես մեզ հայտնեց հայտնի արեւելագետ-պատմաբան պրոֆ. Պարույր Մուրադյանը, Հովսեփ Օրբելուց հետո այստեղ հայագիտական նման մակարդակի քննարկումներ ու գիտաժողովներ չեն անցկացվել, հետեւաբար մի այլ մասնակցի՝ սանկտպետերբուրգյան համալսարանի պրոֆեսոր Կարեն Յուզբաշյանի գնահատմամբ՝ սա իրոք երեւույթ էր: «Միայն այն փաստը, որ տարբեր երկրների գիտնականներ այստեղ հավաքվեցինք ու առիթ ունեցանք քննարկելու գիտաժողովում հնչած ելույթները, ստացանք մեզ հուզող շատ հարցերի պատասխաններ, բավական է, որ գիտաժողովը հաջողված համարենք», մեր հարցին ի պատասխան ասաց ֆրանսահայ գիտնական Կլոդ Մութաֆյանը:

Գիտաժողովն, որի հանդիսավոր բացումը տեղի ունեցավ հունիսի 28-ին համալսարանի կենտրոնական դահլիճում, անցավ Հայ եկեղեցու հովանու ներքո եւ Սանկտ-Պետերբուրգում ՀՀ գլխավոր հյուպատոսության, էրմիտաժի ու «Ռուսաստանի հայերի միության» աջակցությամբ, ինչպես նաեւ 1998 թվականից Համալսարանի Արեւելյան ֆակուլտետում գործող «Հայագիտություն» ծրագրի համատեղ ջանքերով: Ի դեպ այս ծրագրի առաջին շրջանավարտները գիտաժողովի ընթացքում ստացան իրենց ավարտական վկայականները: Համալսարանի պրոռեկտոր Իգոր Մուրինի ողջույնի խոսքից հետո, ելույթ ունեցավ Նոր Նախիջեւանի եւ Ռուսաստանի թեմի առաջնորդ եզրաս վարդապետ Ներսիսյանը, որը մասնակիցներին փոխանցեց նաեւ Ամենայն Հայոց հայրապետ Գարեգին երկրորդի բարեմաղթանքի ու օրհնության խոսքը: Գիտաժողովի մասնակիցներին ողջունեցին նաեւ ՀՀ Գլխավոր հյուպատոս Ռուբեն Հակոբյանը, «Ռուսաստանի հայերի միության» ներկայացուցիչ Հենրիկ Աղայանը, էրմիտաժի տնօրեն Միխայիլ Պիոտրովսկին, Արեւելյան ֆակուլտետի դեկան Ստեբլին-Կամենսկին, 1700 ամյակի պետական հանձնաժողովի ներկայացուցիչ Բաբկեն Բադեյանը, Ռուս ուղղափառ եկեղեցուց Հայր Բոգդանը: Պրոֆեսոր Յուզբաշյանը հակիրճ ներկայացրեց հայ եկեղեցու պատմությունը՝ ինչ-որ տեղ շեղվելով դասական գնահատականներից եւ հարուցելով ներկաների զարմանքը՝ կասկածի տակ դնելով քրիստոնեության ընդունման տարեթիվը՝ այն հասցնելով մինչեւ 314 թվական: Չցանկանալով ոչ մասնագիտական գնահատական տալ ելույթներին, ես փորձեցի մասնակիցներից պարզել, թե որ ելույթներն էին առավել հետաքրքիր:

Նախ մի հետաքրքիր զուգադիպությամբ գրեթե բոլոր հայաստանյան մասնակիցները (մոտ 10 հոգի) ժամանակին կամ սովորել էին, կամ էլ իրենց գիտական թեզերը պաշտպանել էին պետերբուրգյան համալսարանում: Եվ պրոֆեսոր Պարույր Մուրադյանի ասելով 1960-ականներից հետո երբեւէ հայագիտական նման լուրջ քննարկումներ չէին եղել Սանկտ-Պետերբուրգում, առավել եւս այնպիսի մի թեմայի շուրջ, ինչպիսին հայ եկեղեցու պատմության ուսումնասիրությունն է: Իսկ դա հայագիտության վերականգնման առաջին լուրջ փորձն էր, եթե նկատի ունենանք, որ հայերենի ուսուցումը այդ համալսարանում սկսվել է դեռեւս 1818 թվականից, իսկ դասախոսական կազմի հայտնի դեմքերից են եղել Մառը, Ադոնցն ու Օրբելին: Ակադեմիկոս Բարթիկյանի ելույթը մասնավորապես նվիրված էր այն խնդրին, որ ըստ բյուզանդական ու հունական աղբյուրների հայ քրիստոնեական համայնքներ են գոյություն ունեցել դեռեւս Փոքր Հայքում, իսկ Գաբրիելա Ուլուհոջյանի (Իտալիա) ելույթը նվիրված էր Երեմիա Քյոմուրճյանի քարտեզի Արցախի հատվածի թեմերին՝ հարցադրելով, թե դեռեւս պետք է ճշգրտել, թե դրանք ինչքանով են համապատասխանում 17-րդ դարում եղած թեմերին: Սանկտ-Պետերբուրգի համալսարանից պրոֆեսոր Ալեքսանդր Գադլոյի ելույթը հետաքրքրական էր այն առումով, որ անաչառ քննության էր ենթարկում Հայաստանի եւ Հյուսիսային Կովկասի ժողովուրդների պատմությունը 4-ից 10-րդ դարերի ընթացքում: Պատմաբան Հակոբ Սիմոնյանը քննության ենթարկեց Ծիծեռնակավանքի պատմությունը՝ օգտագործելով նոր պեղումների արդյունքները: Գիտական ու գրական համեմատությունները լուրջ վերլուծության ենթարկվեցին նաեւ մյուսների ելույթներում: Գիտաժողովին զուգահեռ Պետերբուրգի գրադարանում բացվեց Ռուսաստանի ազգային գրադարանի ֆոնդերում պահպանվող հայ միջնադարյան գրքի՝ հազվագյուտ Աստվածաշնչի, այլ եկեղեցական գրականության ու նաեւ մամուլի ցուցահանդես, որի բացման խոսքում Հայր Եզրասը կարեւորեց հայագիտության զարգացման գործում գրադարանի կատարած դերը: «Ի սկզբանե էր բանը» վերտառությամբ պետերբուրգցի 17 նկարիչների աշխատանքների ցուցահանդեսը բացվեց համալսարանի կենտրոնական մասնաշենքում: Այստեղ պետք է առանձնացնել Մարինա Ազիզյանի գործերը: Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700 ամյակին նվիրված համերգը՝ էրմիտաժի թատրոնի բեմում, որն ինչպես նշեց թանգարանի տնօրեն Միխայիլ Պիոտրովսկին անցավ «Սանկտ Պետերբուրգի պալատները» 9-րդ միջազգային երաժշտական փառատոնի շրջանակներում: Ֆրանսահայ երգչուհի Երիցյանցի եւ Մոսկվայի հայկական կամերային երգչախմբի ելույթները գտան իրենց ջերմ երկրպագուներին: Հաջորդ օրը՝ հունիսի 29-ին նույն խորագրով Սանկտ-Պետերբուրգի ակադեմիական Ֆիլհարմոնիայի մեծ դահլիճում երիտասարդ ու շնորհալի դիրիժոր Տիգրան Սարգսյանի ղեկավարությամբ եւ հայտնի դաշնակահար Բորիս Բերեզովսկու մասնակցությամբ Ֆիլհարմոնիայի ակադեմիական նվագախումբը փայլուն կատարեց Խաչատրյանի, Հարությունյանի ու Միրզոյանի ստեղծագործությունները: Իր բացման խոսքում, ՀՀ գլխավոր հյուպատոս Ռուբեն Հակոբյանը նշեց, որ 1700-ամյակի նշումը տոն է ոչ միայն հայ, այլեւ ողջ քրիստոնյա աշխարհի համար: Հայ դիվանագետը ներկաներին ծանոթացրեց նաեւ այդ առիթով Սանկտ Պետերբուրգում ստեղծված հասարակական խորհրդին, որը գլխավորում են ՀՀ հյուպատոսն ու էրմիտաժի տնօրենը:

Սանկտպետերբուրգյան «հայկական օրերի» վերջին ակորդը կարելի է համարել Սբ. Կատարինե եկեղեցում մատուցված կիրակնօրյա պատարագն ու օգեւորիչ քարոզը, որ կատարեց Նոր Նախիջեւանի ու Ռուսաստանի թեմի առաջնորդ եզրաս վարդապետ Ներսիսյանը: Պատարագին ներկա շատ հայեր վկայեցին, որ առանց հայր սուրբի ջանքերի դժվար թե տեղի համայնքը վայելեր նման եկեղեցի ունենալու գոհությունն ու միջազգային գիտաժողով անցկացնելու հնարավորությունը:

Անշուշտ, ինչպես բոլոր միջոցառումներում, որոնք առաջինը լինելու հավակնությունը ունեն, նաեւ որոշակի բացթողումներ ու վրիպումներ են գրանցվում, սակայն հուսանք, որ հետագայում դրանք կշտկվեն՝ կազմակերպիչների փորձառության հետ մեկտեղ, ինչն ի դեպ ընդունեց նաեւ գիտաժողովի համակարգիչ-պատասխանատու Արսեն Շահինյանը:

Հ
ունիսի 25-29-ը Տոկիոյում տեղի ունեցավ «Հարավկովկասյան երեք հանրապետություններ» ազդագրով ապրանքների ցուցահանդես, որին մասնակցում էին Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի պաշտոնական պատվիրակությունները եւ գործարարները: Մանրամասների մասին տեղեկանալու նպատակով դիմեցինք ՀՀ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարության արտահանման աջակցության վարչության պետ Դավիթ Գեւորգյանին: Վերջինիս կարծիքով՝ ցուցահանդեսը մեզ համար հաջողված կարելի է համարել:

Տոկիոյի ցուցահանդեսը՝ հաջողված Հայաստանի համար

Սակայն վաղ է խոսել կոնկրետ արդյունքների մասին

Ցուցահանդեսը կազմակերպել էր ճապոնական JETRO առեւտրի եւ զարգացման գործակալությունը, որը հոգացել էր նաեւ ապրանքների տեղափոխման ծախսերը: Ցուցահանդեսին Հայաստանը ներկայացրել էր հիմնականում ագրոարդյունաբերական մթերքներ, ինչպես նաեւ քարամշակումը, դեկորատիվ-կիրառական արվեստը, ինֆորմացիոն եւ բարձր տեխնոլոգիաները, զբոսաշրջությունը: Գյուղմթերքներից Ճապոնիայում առավել հայտնի էր հայկական կոնյակը, որն արդեն 2 տարի արտահանվում է ծագող արեւի երկիր: Բացի կոնյակից, ներկայացված էին հայկական լավագույն գինիները, հյութերը, ջեմերը, մուրաբաները, տոմատը: Վերջինիս հաջողության հասնելու հնարավորություններն արտահանման աջակցության վարչության պետը իրատեսական համարեց, քանի որ դեռեւս ԽՍՀՄ տարիներին առաքվում էր Ճապոնիա: Ընդհանուր առմամբ ներկայացվել էին մոտ 5 տասնյակ հայկական ընկերությունների ապրանքներ, իսկ ներկա էին 20 հայ գործարարներ: Այդուհանդերձ, Դավիթ Գեւորգյանի կարծիքով, դեռեւս վաղ է խոսել կոնկրետ արդյունքների մասին: Չնայած հայկական մթերքները ճապոնացիները հավանեցին, բայց նկատի ունենալով նրանց զգուշավոր գործելակերպը, դեռեւս համբերատար բանակցությունների երկար ճանապարհ կա անցնելու: Դրանց հաջողության համար, ըստ Դավիթ Գեւորգյանի, անհրաժեշտ հիմքը ստեղծվել է: Տեղեկատվական նյութը Հայաստանի ընկերությունների մասին մինչ այժմ բաժանվում է, ի տարբերություն հարեւան երկրների, որոնց տեղեկատվական բուկլետները սահմանափակ էին եւ սպառվեցին ցուցահանդեսի առաջին օրը: Ընդհանրապես հայկական տաղավարը կրկնակի գերազանցում էր Ադրբեջանի եւ Վրաստանի տաղավարների տարածքները միասին վերցրած:

Ցուցահանդեսի շրջանակներում տեղի է ունեցել առանձին սեմինար՝ նվիրված գինիների արտադրությանը: Մասնակցում էին Ճապոնիայի գործարար շրջանակների 300 ներկայացուցիչներ, որտեղ տրվեցին նաեւ հայկական գինիների նմուշներ: Արտահանման աջակցության վարչության պետը հնարավոր համարեց նաեւ գինիների մուտքը ճապոնական շուկա, որտեղ վաճառվող այլ գինիների արժեքը սկսվում է 15 դոլարից:

Ոսկերչական զարդերը նույնպես ներկայացվել էին: Հայ ոսկերիչները պայմանավորվածություն ձեռք բերեցին եկող տարի այստեղ անցկացվելիք ցուցահանդեսին մասնակցելու համար: Դավիթ Գեւորգյանն անդրադարձավ նաեւ Հայաստան-Ճապոնիա առեւտրատնտեսական հարաբերությունների ներկա վիճակին՝ ներկայացնելով 1999 եւ 2000 թթ. տվյալները: 1999-ին Հայաստանից Ճապոնիա արտահանվել է 60 հազար դոլարի, ներմուծվել՝ 2,3 մլն դոլարի (հումանիտար օգնությունը ներառյալ), 2000 թ.-ին՝ արտահանվել 212 հազար դոլարի, ներմուծվել՝ 3,8 մլն դոլարի ապրանք: Թվերն, ինչպես ասում են, խոսում են առկա վիճակի մասին:

«Առանց Իրանի մասնակցության անհնար է կարգավորել տարածաշրջանային հակամարտությունները»

Սկիզբը էջ 1

Նա ասել է, որ ղարաբաղյան ճգնաժամը պետք է լուծվի բանակցությունների արդյունքում ձեռք բերված պայմանագրով: Պրն Աբդահին հույս է հայտնել, որ «Իրան-Հայաստան գազատարը շուտով իրականություն կդառնա»:

Նախագահ Խաթամիի աշխատակազմի ղեկավարը շեշտել է, որ «Իրան-Հայաստան-Ռուսաստան եռակողմ համագործակցությունը տարածաշրջանին կբերի կայուն խաղաղություն եւ անվտանգություն»:

Արտաշես Թումանյանի գլխավորած պատվիրակությունը, որի կազմում են ՀՀ փոխարտգործնախարար Ռուբեն Շուգարյանը, ԻԻՀ-ում ՀՀ դեսպան Գեղամ Ղարիբջանյանը, Թեհրան է ժամանել ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանի ուղերձը ԻԻՀ նախագահ Մ. Խաթամիին հանձնելու:

Երեկ՝ օրվա երկրորդ կեսին Արտաշես Թումանյանը հանդիպել եւ շնորհավորել է Իրանի նախագահ Խաթամիին նախագահի պաշտոնում երկրորդ անգամ ընտրվելու կապակցությամբ եւ նշել այն կարեւորությունը, որ տալիս է Հայաստանն Իրանի հետ հարաբերություններին:

Իրանի նախագահն ասել է, որ Իրան-Հայաստան գազամուղը իրանական էներգակիրները Եվրոպա առաքելու ճանապարհի մի հատվածը կլինի: Պրն Խաթամին կարեւորել է ԼՂ հարցի շուրջ հայ-ադրբեջանական բանակցությունները, հայտարարելով Իրանի պատրաստակամությունը՝ այս խնդրի լուծման մեջ խաղալ ակտիվ դեր:

Արտաշես Թումանյանը գոհունակություն է հայտնել ղարաբաղյան ճգնաժամի հանդեպ Իրանի կեցվածքից, ավելացնելով, որ տարածաշրջանի անվտանգության խնդիրներն առանց Իրանի հետ համագործակցության անհնար է լուծել:

Ամենայն հավանականությամբ այս տարի տեղի կունենա նախագահ Քոչարյանի պաշտոնական այցը Իրան: Դիվանագիտական լավատեղյակ աղբյուրները ենթադրում են, որ Հայաստանի նախագահը Թեհրան կժամանի ցամաքային ճանապարհով՝ Երեւան-Մեղրի-Թավրիզ-Թեհրան ուղիով: Սա յուրահատուկ ժեստ կլինի ցույց տալու համար բոլորին, թե պաշտոնական Երեւանը որքան մեծ կարեւորություն է տալիս Մեղրիով Իրան ցամաքային ճանապարհին:

Երեխաների հանգիստը եկեղեցու հովանու տակ

Հայ առաքելական եկեղեցու Գեղարքունյաց թեմի նախաձեռնությամբ մարզի Գավառ, Վարդենիս եւ Արծվանիստ համայնքների երեք դպրոցներում հունիսի 20-ից կազմակերպվել են ամառային հանգստի ճամբարներ, որտեղ հանգստանում են 50-ական դպրոցականներ: Ինչպես տեղեկացրեց թեմի առաջնորդ Միրոն վարդապետ Ադամյանը, ճամբարները գործելու են երեք հերթափոխով՝ մինչեւ սեպտեմբեր: Խաղալիքների եւ սննդի ծախսը ամբողջությամբ հոգում է թեմը: Երեխաները ճամբարներում լինում են ժամը 10-18-ը: Բացի ավանդական առօրյայից, ուսուցանվում է կրոնի պատմություն, անցկացվում են բազմաբնույթ միջոցառումներ քրիստոնեության 1700-ամյակի առիթով: Կազմակերպվում են նաեւ էքսկուրսիաներ ուխտագնացության վայրեր, որոնք ընդգրկված են միջոցառումների ծրագրում:

Տ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Ճշգրտում

Մեր թերթի երեկվա համարի «Ո՞ւր են տանում ճանապարհները» հրապարակման մեջ Վանաձոր-Այրում ճանապարհի Ալավերդու հատվածի բարձիթողի վիճակի մասին տեղեկության կապակցությամբ ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունից երեկ տեղեկացրին, որ նորոգման աշխատանքներ այստեղ նախարարության կողմից կատարված չեն եղել, դրանք պետք է կատարվեն վարկային ծրագրերի շրջանակներում:

Շավարշ Քոչարյան. «Նախագահը եւ վարչապետը խորհրդարանի կողմից պետք է ընտրվեն»

ԱԺԿ-ն առաջարկում է խորհրդարանական հանրապետություն

Այսօր ՀՀ սահմանադրության օրն է. կարեւորագույն մի փաստաթղթի, որն ընդունվեց 1995 թ. հուլիսի 5-ին, համընդհանուր մի քվեարկությամբ, որի օրինականության շուրջ առարկությունները չեն դադարել մինչ օրս: Այդուհանդերձ, պատմությունը ցույց տվեց, որ այդ փաստաթուղթը աշխատեց, նույնիսկ դժվարագույն պահերին: Սակայն այժմ արդեն վստահորեն կարելի է պնդել, որ դրա որոշ դրույթներ անհրաժեշտ է փոխել, որի համար եւ գոյություն ունի նախագահ Ռ. Քոչարյանի ընտրությունից անմիջապես հետո ստեղծված համապատասխան հանձնաժողովը, որի ցարդ կատարած եւ չկատարած աշխատանքին ծանոթանալու առիթ կստեղծենք առաջիկայում: Գոյություն ունեն նաեւ Սահմանադրությունը հիմնական փոփոխությունների ենթարկելու առաջարկներ, որոնցից վերջինը, արդեն նախագծի տեսքով, ներկայացված է Ազգային ժողով եւ որի մասին է ստորեւ տպագրվող հարցազրույցը:

Վերջերս նորաստեղծ ԱԺԿ կուսակցությունը Ազգային ժողովին ներկայացրեց իր մշակած սահմանադրության նախագիծը: Դրա դրույթների մասին զրուցեցինք ԱԺԿ նախագահ Շավարշ Քոչարյանի հետ:

– Պրն Քոչարյան, ԱԺԿ անունից խորհրդարանին է ներկայացվել նոր սահմանադրության նախագիծ: ԱԺԿ-ն վերջերս է ստեղծվել: Ինչպե՞ս ձեզ հաջողվեց այս կարճ ժամանակահատվածում նման կարեւորագույն հարցի շուրջ նախագիծ մշակել եւ ներկայացնել:

– Դեռեւս 91 թ.-ից ԱԺՄ կուսակցության ձեւավորման հիմնապատճառներից էր սահմանադրության ստեղծումը: Ցավոք, այդ նպատակին ԱԺՄ-ն մինչեւ վերջ հետամուտ չեղավ: Նոր կուսակցություն ձեւավորելու պատճառներից մեկն էլ փաստորեն դա էր: Այնպես որ սա նախապատրաստված էր վաղուց, որի աշխատանքներում գլխավոր դերակատարում ունեցավ ԱԺԿ անդամ Վարդան Պողոսյանը:

Խորհրդարան-կառավարություն-նախագահ

– Դուք նախագծով առաջարկում եք պառլամենտական հանրապետության ստեղծում՝ ՀՀ նախագահի ընտրության հարցը թողնելով խորհրդարանին: Ո՞րն է տրամաբանությունը: Արդյոք չի՞ կարելի նույն մեխանիզմը ստեղծել՝ նախագահի ընտրությունը թողնելով ժողովրդին:

– Կան երկրներ, որտեղ նախագահներն ընտրվում են ժողովրդի կողմից, բայց էությամբ պառլամենտական են: Օրինակ, Ավստրիան, Իսլանդիան: Սակայն հաշվի առնենք, որ Հայաստանում բացասական ավանդույթ է ստեղծվել, որ նախագահի ձեռքում կուտակվում են գերլիազորություններ: Եթե նա ընտրվում է ժողովրդի կողմից, բնական է՝ պետք է լիազորություններ ունենա: Մենք դա մերժում ենք: Մյուս կողմից պառլամենտական պետությունների ճնշող մեծամասնությունում նախագահը ժողովրդի կողմից չի ընտրվում: Մենք առաջարկում ենք նախագահի ընտրություն խորհրդարանի կողմից, եթե չի հաջողվում՝ ընտրիչների օգնությամբ՝ պառլամենտ գումարած տեղական ինքնակառավարման մարմիններ:

– Ձեր նախագծով խորհրդարանի լուծարման հնարավորություն եք ընձեռում նաեւ ժողովրդին:

– Այդ դրույթը շատ ենք կարեւորում: Չի բացառվում մի իրավիճակ, երբ խորհրդարանում մեծամասնությունը ձեւավորում է կառավարություն, որը խորհրդարանի հետ շեղվում է ընտրություններում խոստացված իր ծրագրերից: Այդ դեպքում պաշտպանության որեւէ լծակ չկա: Բնական է, որ մենք այդ հնարավորությունը տալիս ենք ժողովրդին, սակայն դա կարող է կիրառվել խորհրդարանի առաջին մեկ տարին անցնելուց հետո միայն: Այդ ժամանակ եթե ժողովրդի կողմից հավաքվում է 50 հազար, ապա նաեւ 100 հազար ստորագրություն, լուծարման հարցը դրվում է հանրաքվեի:

– Նախագահի լիազորությունները դուք 6 տարի եք սահմանել, մինչդեռ նրան ընտրած խորհրդարանի համար թողել եք 4 տարվա սահմանը: Այստեղ հակասություն չե՞ք տեսնում:

– Ընդհակառակը, մենք ցանկանում ենք, որ նախագահը եւ տվյալ պարագայում խորհրդարանում հաղթած քաղաքական ուժը միաձույլ չլինեն: Պատահական չէ, որ մեր նախագիծը ենթադրում է նախագահի ընտրություն պատգամավորների ձայների 2/3-ով, հաջորդ փուլում՝ 3/5-ով: Հավանականությունը, որ խորհրդարանի մեծամասնությունն այդքան ձայն կունենա, շատ փոքր է: Հետեւաբար դա պետք է լինի խորհրդարանական փոքրամասնության հետ փոխհամաձայնեցված, այսինքն՝ պետք է հաշվի առնվի ընդդիմության տեսակետը: Դա կբերի նրան, որ նախագահն իրոք կդառնա ազգային համաձայնության երաշխավորը: Մեր նպատակն է՝ չունենալ նախագահ, որը ներկայացնում է միայն մեկ քաղաքական ուժ:

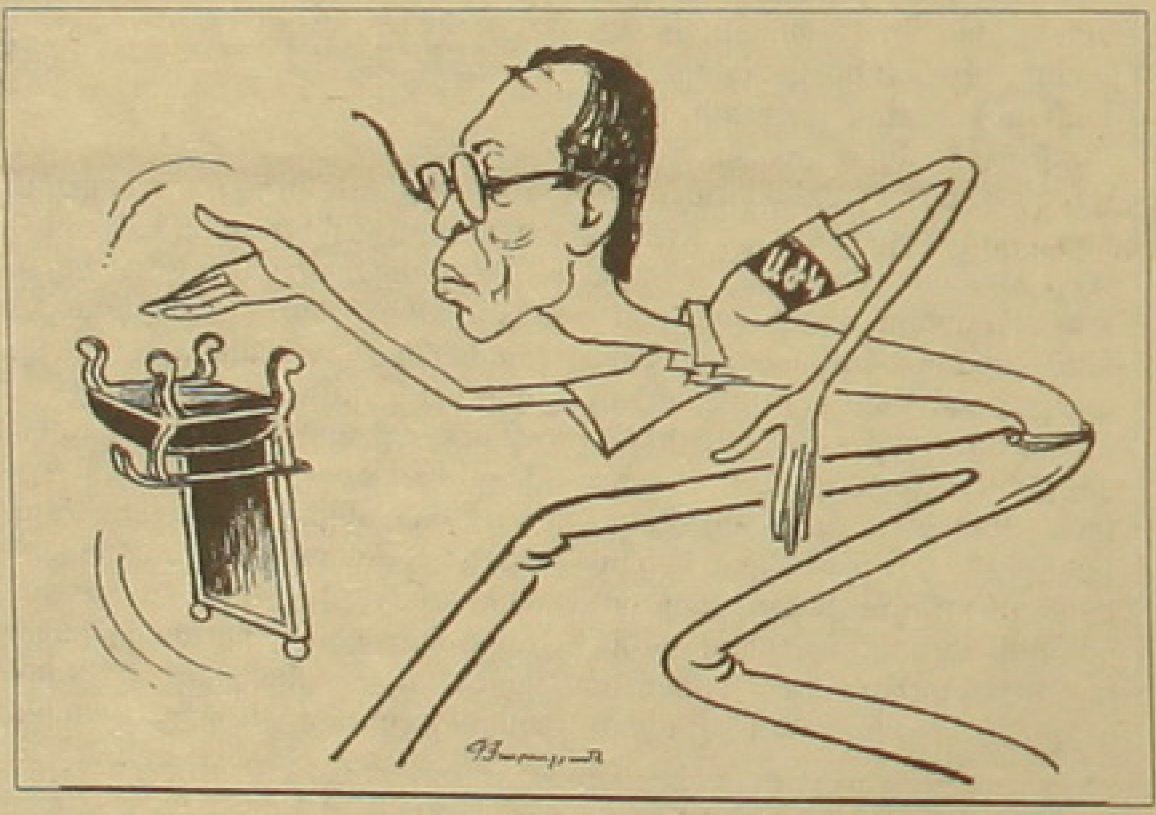

– Խորհրդարանի լուծարման բազմաթիվ դեպքեր եք սահմանում: Չի՞ հանգեցնի դա անընդհատ անկայուն իրավիճակների:

– Մի դեպքում հարցը վերաբերում է նախագահի ընտրությանը: Ուզում ենք, որ խորհրդարանական մեծամասնությունը հայտնվի մի իրավիճակում, երբ կամ ինքը կանգնում է լուծարման վտանգի առաջ, կամ պարտավոր է հաշվի առնել փոքրամասնությանը: Սա հարցի մի կարգավորիչ կողմն է: Մեր նախագծով ամեն կուսակցություն կամ դաշինք գալով ընտրություններին նախապես հայտարարում է իր վարչապետի թեկնածությունը: Եթե նա հաղթում է, նախագահը պարտավոր է նրա թեկնածուին վարչապետ նշանակել: Դա նշանակում է, որ ժողովուրդն ընտրությունների գնալիս գիտի ում է ընտրելու վարչապետ: Ուզում ենք վերականգնել ընտրություն-ծրագիր-մեծամասնություն-գործադիր իշխանություն խաթարված կապը: Մենք արգելում ենք այսպես ընտրված վարչապետի փոփոխումը, չէ՞ որ ժողովուրդն ընտրելիս գիտակցում էր ում է ձայն տալիս: Մենք կայունացնում ենք իրավիճակը եւ փորձում բացառել քաղաքական խաղերի հնարավորությունը: Միայն այն դեպքում է վարչապետը փոխվում, եթե խորհրդարանը ոչ թե մեծամասնությամբ անվստահություն է հայտնում, այլ ընտրում է ուրիշին: Գերմանիայում, օրինակ, այս մեխանիզմով կանցլերը բավականին ուժեղ եւ կայուն է: Փաստորեն, եթե խորհրդարանը չի կարողանում վարչապետ ընտրել, լուծարվում է:

– Ինչպե՞ս կարող է սահմանադրության մեջ արտացոլված լինել իշխանությունների տարանջատման գաղափարը, եթե, փաստորեն, եւ նախագահին, եւ վարչապետին ընտրում է խորհրդարանը:

– Այդ առումով իդեալական տարանջատումը նախագահական համակարգն է ապահովում: Որովհետեւ առանձին նշանակվում է գործադիր իշխանությունը, առանձին ընտրվում է խորհրդարանը, առանձին՝ նախագահը: Տեսականորեն պառլամենտականը ենթադրում է սերտ կապ գործադիրի եւ խորհրդարանական մեծամասնության միջեւ: Բայց իրական պրակտիկայում միայն ԱՄՆ-ին է հաջողվել կատարյալ նախագահական համակարգ ստեղծել իշխանությունների բավարար տարանջատմամբ: Կիսանախագահական համակարգը մեկ այլ վտանգ է պարունակում՝ գործադիրի երկբեւեռ լինելը. մի կողմից խորհրդարանը պետք է կանգնած լինի կառավարության մեջքին, մյուս կողմից կա նախագահ՝ մեծ լիազորություններով: Միայն այն դեպքում, երբ խորհրդարանական մեծամասնությունը եւ նախագահը մեկ թիմ են կազմում՝ կիսանախագահական համակարգն իրեն արդարացնում է: Իսկ խորհրդարանական համակարգը նորանկախ պետություններում ավելի է նպաստում համատեղ թիմային գործունեությանը:

Դասական համակարգ

– Ձեր ներկայացրած դասական համակարգը դիտարկելիս էական փոփոխություններ կարծես թե չկան: Ինչպե՞ս հասկանալ, ներկայիս գործող համակարգը բավարա՞ր եք համարում:

– Չկան այն տեսակետից, որ եռաստիճան համակարգը պահպանվում է: Բայց կան տարբերություններ. օրինակ, վարչական դատարանի ստեղծումը, որը մեզ մոտ գոյություն չունի: Երկրորդը՝ օմբուդսմենի ինստիտուտի ներդրումը, որը էական դեր կարող է կատարել Հայաստանում: Հաջորդը Սահմանադրական դատարան-դատարաններ հարաբերությունների վերանայումն է: Օրինակ, եթե դատավորը կիրառում է որեւէ օրենք, որը կասկածելի է՝ համապատասխանո՞ւմ է սահմանադրությանը, թե՞ ոչ, պարտավոր է անմիջապես ընդհատել դատավարությունը եւ դիմել Սահմանադրական դատարան: Մենք նշել ենք նաեւ, որ ցանկացած քաղաքացի, եթե գտնում է, որ խախտվել են իր սահմանադրական իրավունքները, կարող է դիմել ՍԴ: Իհարկե, եթե սպառվել են իր հնարավորությունները եռաստիճան դասական համակարգում:

Երկքաղաքացիությունը խրախուսվում է

– Այսօր ակտիվորեն քննարկվող հարցերից մեկը երկքաղաքացիության սահմանումը կամ արգելումն է:

– Մենք ուղղակի հանել ենք երկքաղաքացիության արգելքը՝ հաշվի առնելով, որ յուրաքանչյուր հայազգի հայրենադարձությունից անմիջապես հետո ստանում է Հայաստանի քաղաքացիություն: Գործող սահմանադրությունում գրված է՝ հեշտացված կարգով: Ամեն դեպքում ոչ մի պետություն իրավունք չունի իր փաստաթղթերով այլ բան պարտադրելու որեւէ այլ պետության: Երկքաղաքացիություն տալը կախված է տարբեր պետություններում գործող իրավահարաբերություններից: Կան պետություններ, որոնք դա ուղղակի արգելում են: Այդ դեպքում երկքաղաքացիության մասին խոսք լինել չի կարող: Կան դեպքեր, երբ պետությունները դա թույլ են տալիս միջպետական պայմանագրերով: Ի դեպ, մեր նախընտրած տարբերակը վերցված է Իսրայելից: Նրանք երկքաղաքացիություն չունեն, այլ ի սկզբանե նշել են, որ հայրենադարձությունից անմիջապես հետո հրեաները ստանում են քաղաքացիություն:

– Ո՞ր երկրների փորձերն են կիրառվել նախագիծը կազմելիս:

– Ըստ էության, գուցե ամպագոռգոռ հնչի, նայվել են գրեթե բոլոր ժողովրդավարական երկրների փորձերը: Իհարկե, կարելի էր որեւէ ավտորիտար պետություն դիտարկել, բայց դա մեզ համար ուղեցույց լինել չի կարող: Մյուս կողմից ուսումնասիրվել է այն, ինչ եղել է Հայաստանում: Հիշենք հայտնի վեցյակի նախագիծը, Դաշնակցության ժամանակին ներկայացրածը, ՀՌԱԿ-ի ներկայացրած նախագիծը, անհատ պատգամավորներինը եւս: Այս ուժերի հետ, բնականաբար, իմաստ ունի լուրջ աշխատանքներ տանել եւ քննարկել առաջարկված սահմանադրության նախագիծը:

ԳՈՌ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼ

Ղեւոնդ արք. Դուրյանի աճյունը Սբ. Էջմիածին տեղափոխելու կոչ

Լոս Անջելեսի «Նոր օր» շաբաթաթերթի մայիսի 26-ի համարում Հակոբ Վարդիվառյանը հին սերնդի ամերիկահայերի անունից Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ին է դիմել Ղեւոնդ արք. Դուրյանի աճյունը Սբ. Էջմիածին տեղափոխելու խնդրանքով: Խնդրագրում մասնավորապես ասվում է, որ դա հատկապես տկն Երվանդուհի Ասատուրյանի երազանքն էր:

«Տկն Ասատուրյանը ցանկանում էր տեսնել կյանքը Սբ. Էջմիածնի անմահությանը նվիրած եւ նրա շուրջը համախմբվելու գաղափարին զոհ գնացած հայրենասեր հոգեւորականի աճյունը տեղափոխում Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածին:

Ինչպես հայտնի է, 1933 թ. դեկտեմբերի 24-ին, երբ միլիոնավոր քրիստոնյաներ աշխարհի տարբեր անկյուններում պատրաստվում էին տոնել Քրիստոսի ծնունդը, Նյու Յորքի Վեսթ 187-րդ փողոցում գտնվող Սբ. Խաչ հայկական եկեղեցում դաշնակցականների ձեռքով դաշույնահարվեց այդ ժամանակվա ամերիկահայերի հոգեւոր առաջնորդ Ղեւոնդ արք. Դուրյանը:

Հաջորդ օրը Նյու Յորքի բոլոր հեղինակավոր թերթերն իրենց առաջին էջերում զետեղեցին տագնապալի լուրը՝ տալով մանրամասներ, որոնցում արարքը գնահատվում էր որպես կազմակերպված դավադրություն: Տպագրվեցին եկեղեցու, Սբ. խորանի, արքեպիսկոպոսի եւ ձերբակալված կասկածյալներ Մաստթեոս Լեյլեկյանի եւ Հրանդ Սարգիսյանի լուսանկարները: Նշվեց դրանից առաջ հայկական եռագույնի հետ Չիկագոյում կատարված միջադեպի եւ Դաշնակցական կուսակցության՝ Դուրյան արք.-ին շարունակական հալածանքների ենթարկելու մասին: Դուրյանի հուղարկավորությանը, որը տեղի ունեցավ 1934 թ. հունվարի 1-ին, մասնակցեց 20 հազարից ավելի մարդ՝ հայ եւ օտար: Հաջորդ օրերին ցասումի ցույցեր տեղի ունեցան Բոստոնի, Նյու Ջերսիի, Չելսիի (Մասաչուսեթս), Ֆիլադելֆիայի, Նյու Յորքի եւ հայկական այլ համայնքներում: Դաշնակցական 9 անդամների դատավարությունը սկսվեց 1934 թ. հունիսի 7-ին, նրանց մեղավոր ճանաչելուց հետո՝ հուլիսի 24-ին ուղարկեցին Նյու Յորքի ամենախիստ Սինգ-Սինգի բանտը:

1956 թ. եկեղեցական տագնապի օրերին Դուրյանի հետեւորդները, որոնք նույնպես Մեծի տանն Կիլիկիո միաբանության անդամներ էին եւ դաստիարակված էին իրենց հայրենասեր ուսուցիչ Գարեգին կաթողիկոս Հովսեփյանի ոգով, շարունակեցին հավատարիմ մնալ Սբ. Էջմիածնին եւ այդ պատճառով բռնի վտարվեցին միաբանությունից: Նրանց թվում էին Մեսրոպ Գրիգորյանը (Վիեննա), Շահե Աճեմյանը (Էջմիածին), Գնել Ջերեջյանը (Դամասկոս), Վաչե Հովսեփյանը (Լոս Անջելես), Գյուտ Նագգաշյանը (Փարիզ), Եղիշե Կիզիրյանը (Լոնդոն) եւ ուրիշներ: Նրանք այսօր էլ միեւնույն նվիրվածությամբ ծառայում են Մայր աթոռին:

Երջանկահիշատակ Գարեգին Առաջինի ԱՄՆ այցելության օրերին մենք դիմեցինք նրան նույն խնդրանքով, սակայն վրա հասած եւ արագ զարգացող հիվանդության պատճառով Վեհափառ հայրապետը, դժբախտաբար, չկարողացավ պատասխան տալ մեր խնդրանքին:

Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի այս օրերին դիմում ենք Ձեզ մեր փափագն իրականություն դարձնելու խնդրանքով»:

ՌԵՊՈՐՏԱԺ ԲԱՔՎԻՑ

Ադրբեջանում ձեւավորվել է «նոր հայի» կերպար

Մնացյալը ժառանգություն է խորհրդային ժամանակներից

Շարքի վերջում փսփսացող լրագրողներին է մոտենում համեստ արտաքինով երիտասարդը: «Դո՞ւք եք պատվիրակությունը», հարցնում է վստահ, որ չի սխալվել: ՆԳ նախարարության աշխատակից ներկայացած երիտասարդը, որ իրականացնում էր մեր վերահսկողությունը, բայց չէր կրում զենք ու ազգային անվտանգության համակարգից էր, երեք օրվա ընթացքում ինձ յոթ անգամ հարցրեց. «Վալերի Այդինյանն ինչո՞ւ է կաղում, ի՞նչ է եղել»: Յոթ անգամ պատասխանեցի. «Վալերի Այդինյանը Հայաստանի լավագույն լրագրողներից է»:

Երիտասարդը, պիտի անկեղծորեն խոստովանեմ, համբերությամբ տարավ երեք օրը: Նա էր մեզ առաջինը Բաքվի «Բինա» օդանավակայանում դիմավորող ադրբեջանցին: Հավաքեց անձնագրերը, մեզ ուղեկցեցին արեւի տակ «եփվող» ավտոբուս, որի վարորդը Սումգայիթից էր ու նեղլիկ բեղերով: Ադրբեջանի ազգային անվտանգությունը փնթի է աշխատում, կես ժամից ավելի պահանջվեց մեր անձնագրերը «գննելու» համար: Այդ ընթացքում մենք «եփվում» էինք ավտոբուսում ու լսում ադրբեջանական երաժշտություն: «Բինան» լուսավոր ու բավականին մաքուր օդակայան է, «Զվարթնոցից» մաքուր, Բաքվում իմ տեսած լուսավոր վայրը: Սա էր առաջին տպավորությունը, մնացյալին լավ ծանոթ էի՝ ամենուր գորշություն:

Բաքվի փողոցներից մեկում

...1998 թ. Հեյդար Ալիեւը հայտարարեց. «Եթե Ադրբեջանը չունի հսկայական ծավալներով նավթ, ինչպես պնդում են մեր թշնամիները, ապա մենք կարող ենք լավ ապրել նույնիսկ առանց նավթի: Ահա Ադրբեջանի տարածքով կանցնի տրանսպորտային միջանցքը՝ ՏՐԱՍԵԿԱ-ն»:

Հաստատապես, Ադրբեջանը չունի հսկայական ծավալներով նավթ, ինչպես արդեն սկսել են պնդել իրենք՝ ադրբեջանցիները, իսկ արեւմտյան նավթային ընկերությունները միլիոնավոր դոլարներ վատնելով, բայց չհայտնաբերելով «սեւ ոսկին», մեկը մյուսի հետեւից հեռացան Ադրբեջանից: Դրանից, որքան էլ զարմանալի թվա, տուժեց նաեւ ադրբեջանական մամուլը: Ժամանակին, նավթային «բումի» տարիներին, ամենասոլիդ թերթերից «Զերկալոն» լույս էր տեսնում 18 հազար տպաքանակով, աշխատում էր եկամտով, իսկ ամբողջությամբ թերթի մեկ էջանոց գովազդն արժեր 1000 դոլար: Այս օրերին «Զերկալոյի» տպաքանակը կրճատվել է չորս անգամ, իսկ գովազդներ գրեթե չկան: Իր բազմազանության մեջ ադրբեջանական մամուլն ունի մեկ ընդհանրություն. ձեւավորել հայի մի կերպար, ըստ որի մարդկության այս «անմարդկային» տեսակը դաժան է, մարդասպան, ագրեսոր, ֆաշիստ: Եթե Հեյդար Ալիեւն իր իշխանության ութ տարիներին հաջողության հասել է, ապա հենց այս հարցում, իսկ Ալիեւին ու իր կլանին օժանդակել են ԶԼՄ-ները՝ իշխանամետ թե ընդդիմադիր: Այսպես, ավտոբուսի նեղլիկ բեղերով վարորդն ինձ պատմում էր այն դաժանությունների մասին, որ գործել են հայերն ադրբեջանցիների հանդեպ. վառել են, գլխատել, երկաթյա խաչով դաղել, նույնիսկ պայթեցրել ադրբեջանցի կնոջ ներքին օրգաններում: Իսկ Սումգայիթո՞ւմ. «Ես գիտեմ, չէ՞, ինչ անմարդկային արարքներ են գործել հայերը Սումգայիթում, ինչ սադրանքների են դիմել: Սումգայիթցի երկու հայեր՝ Ավակովն ու չեմ հիշում ինչովը սպանեցին մի քանի անմեղ հայերի, որից հետո ադրբեջանցիները կարգուկանոն հաստատելու նպատակով դիմել են կոշտ միջոցառումների, որոնց ընթացքում սպանվեցին հայեր եւ ադրբեջանցիներ»:

Մոսկվայի եւ համայն Ռուսիո պատրիարք Ալեքսիյ Բ-ն Սուրբ Դանիիլի շքանշանով պիտի նեղլիկ բեղերով վարորդին պարգեւատրեր՝ ֆոլկլորային պատմություն կերտելու համար:

Բաքվում եղած երեք օրերին մենք շատ քիչ բան տեսանք, համարյա ոչինչ չտեսանք: Միայն մեկ օր, կեսօրից երեկո, մենք, անվտանգության աշխատակցի ուղեկցությամբ, քայլեցինք Ադրբեջանի մայրաքաղաքի փողոցներով, նավ նստեցինք, պաղպաղակ կերանք: Այս ամենը մենք կատարեցինք համաձայն պայմանավորվածության՝ առանց միմյանց հետ հայերեն խոսելու, չնայած պաղպաղակ ճաշակելիս հայերենի իմացությունն այնքան էլ կարեւոր չէ:

Այժմ ամենամեծ տպաքանակ (20 հազար) եւ ազդեցություն ունեցող «Ենի Մուսավաթ» օրաթերթի փոխխմբագիր Շահին Գաֆարլին ասում է, թե ՏՐԱՍԵԿԱ-ն մի հապավում է, որի մասին Ադրբեջանում գաղափար անգամ չունեն, իսկ ինչ վերաբերում է «սեւ ոսկուն», ապա դրանից օգտվում եւ օգտվելու են Ալիեւն ու իր մերձավորները: Մեր հարեւան հանրապետությունում թիվ մեկ խնդիրը, սակայն, ոչ նավթն է, ոչ էլ՝ ՏՐԱՍԵԿԱ-ն:

Ղարաբաղ: Ահա այս բառը, որ ադրբեջանցիների հոգուց վաղուց է դուրս բերվել եւ միայն ազդեցություն է գործում գլխուղեղի վրա: Ղարաբաղի հարցն Ադրբեջանում դարձել է ներքաղաքական շահարկումների առարկա, ինչպես «1 մլն փախստականների» եւ «20 տոկոս գրավյալ տարածքների» հարցն է շահարկվում արտաքին քաղաքականության ասպարեզում: Իր գահակալության ութ տարիներին Հ. Ալիեւը չորոշակիացրեց, թե որոնք են երկրի արտաքին քաղաքականության առաջնահերթությունները, որոնց հետեւում է Ադրբեջանը, բացի վերոնշյալ «բիր միլիոնը» եւ «20 տոկոսը»: Տարիների ընթացքում ինքնին կլուծվի փախստականների խնդիրը: Այսպես, կես տարի առաջ Հ. Ալիեւը Ստրասբուրգում ասաց. «Լավ, թող լինի 700-800 հազար»: Պարզվում է, այդքան էլ չկա: Շահին Գաֆարլին ասում է, որ Բաքվի իշխանություններն անտերության են մատնել փախստականներին, որի պատճառով նրանց մի ստվար հատված՝ հատկապես երիտասարդները, հեռացել է ճամբարներից: Բաքվում մեզ ցույց տվեցին երկու բարձրահարկ նորակառույց շենքեր, որոնք կառուցել են չինացիները եւ որտեղ տեղավորվել են մի քանի հարյուր ընտանիքներ: Մնացածները շարունակում են ապրել վրաններում եւ վագոններում, ինչպես գրում են օտար ԶԼՄ-ները՝ անմարդկային պայմաններում: Ալիեւի ռեժիմը փախստականների հարցն օգտագործելով ստանում է օտարերկրյա օգնություններ, որոնց մի մասը հափշտակում են իշխանությունները: Նախկին ԽՍՀՄ տարածքում Ադրբեջանը ամենակոռումպացվածն է. երկրի տարեկան բյուջեն կազմում է 900 մլն դոլար, որը չի կատարվում, մինչդեռ ստվերային շրջանառությունը տարեկան 1,4 մլրդ դոլար է:

Ղարաբաղյան հարցով, հայ-ադրբեջանական սահմանին տիրող կացությամբ են սկսվում Ադրբեջանի ռադիո եւ հեռուստահաղորդումները: Չես հանդիպի որեւէ քաղաքացու, քաղաքական գործչի, որ դա առաջնային չհամարի: Յուրաքանչյուրն ունի իր մեկնաբանությունը: Օրինակ, մեզ ուղեկցող անվտանգության աշխատակիցն ասում է, որ Ղարաբաղում եւ «գրավյալ» տարածքներում պատերազմ չի եղել: Իսկ ի՞նչ է եղել. «Ադրբեջանում եղել է ներքաղաքական պայքար, այդ պայքարում որոշ քաղաքական եւ պետական գործիչներ փորձել են ադրբեջանական հողերը հայերին վաճառելով գալ իշխանության: Ռահիմ Ղազիեւը բանտում է: Սուրաթ Հուսեյնովը բանտում է: Այազ Մութալիբովն ապաստան է գտել Ռուսաստանում, Ռասուլ Գուլիեւը՝ ԱՄՆ-ում: Շուշին հանձնվել է դավաճանաբար»:

Բաքվում Հ. Ալիեւի եւ Ռ. Քոչարյանի պարբերական դարձած հանդիպումներից արդյունքներ չեն ակնկալում: «Ենի Մուսավաթի» փոխխմբագրի կարծիքով, քանի դեռ Ալիեւն է նախագահը, Ադրբեջանում եւ ոչ մի խնդիր չի լուծվի. «Այդ հանդիպումներն անիմաստ են եւ ոչինչ չեն տա: Ալիեւը պարզապես սիրում է նման եւ այլ կարգի հանդիպումներ»:

Ադրբեջանում, սակայն, ինչքան հասկացա, առաջնային խնդիրն արտագաղթն է, որի մասին իշխանությունները լռում են, փոխարենը ներկայացնում Հայաստանի ժողովրդագրական պատկերը: Մոտավոր հաշվարկներով, 8 միլիոնանոց Ադրբեջանից բնակչության առնվազն մեկ երրորդը գաղթել է արտերկիր, առավել հոռետեսները նշում են, որ 4-4,5 մլն մարդ է մնացել: Արտագաղթի հետ նկատվում է եւս մեկ գործընթաց. գյուղական բնակչությունը տեղափոխվում եւ հաստատվում է Բաքվում, Ապշերոն թերակղզում: Ըստ էության, ստեղծվել է երկու Ադրբեջան՝ մեկը Բաքուն, որտեղ բնակչության թիվը 3 մլն է, իսկ կյանքի պայմանները համեմատաբար տանելի, մյուսը՝ գավառը, որտեղ մարդիկ գիշեր ու զօր քրտնում են մի կտոր հացի համար: Միգուցե այս նախադասությունները դուր չգան հայաստանյան որոշ քաղաքական գործիչների, որոնք խոսում են հարեւան հանրապետությունում փթթող կյանքի մասին, բայց ներկայացնում եմ այն, ինչ լսել եմ եւ շատ քիչ բան տեսել: Ընդհանրապես Բաքուն թողեց գորշ քաղաքի տպավորություն, եւ եթե չլիներ ծովը, առավել գորշ կներկայանար:

Երեկոյան, երբ վերադառնում էինք քաղաքից դուրս գտնվող մեր հյուրանոցը, ուշադրությամբ հետեւում էի Բաքվի շենքերին: Դրանք հիշեցրին երեւանյան ծանոթ պատկերը. բնակարաններում մեկումեջ էին լույսեր վառվում, մարդիկ կողպել են դռները եւ անորոշ ժամանակով հեռացել հայրենիքից:

Սա չեմ գրում ինձ կամ որեւէ հայի սփոփելու համար, հասկանալով, որ թեկուզ ողջ ադրբեջանցի ժողովուրդը դառնա պանդուխտ, մեր խնդիրները դրական լուծում չեն ստանա: Սա էր իրականությունը, ինչ հասցրեցի տեսնել:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Բաքու-Երեւան

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

ՄԱԿ-ը երկարաձգեց «Նավթ՝ սննդի դիմաց» ծրագիրը

Իրաքը դա հաղթանակ է համարում

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը երեքշաբթի օրը միաձայն քվեարկեց Իրաքի համար նախատեսված «Նավթ՝ սննդի դիմաց» ծրագիրը 5 ամսով երկարաձգելու օգտին: Իրաքը մինչեւ դեկտեմբերի 4-ը կարող է իր նավթի դիմաց գնել առաջին անհրաժեշտության ապրանքներ: Ծրագիրը երկարաձգվեց Ռուսաստանի ակտիվ դիրքորոշման շնորհիվ:

Անցյալ ուրբաթ ՄԱԿ-ում ԱՄՆ-ի հանձնակատարը հայտարարել էր, որ Անվտանգության խորհրդի 5 մշտական անդամներից 4-ը՝ Մեծ Բրիտանիան, ԱՄՆ-ը, Ֆրանսիան եւ Չինաստանը, մտադրվել են վերանայել Իրաքի դեմ ուղղված պատժամիջոցները եւ կազմել այդ երկրի համար թույլատրելի երկակի (քաղաքացիական եւ ռազմական) տեխնոլոգիաների նոր, առավել սահմանափակ ցանկ: «Ֆիգարո» թերթը գրում է, որ Իրաքի խնդրանքը հաշվի առնելով՝ Ռուսաստանը սպառնացել էր վետո դնել այդ վերանայված ցանկի վրա: Երեքշաբթի օրն Անվտանգության խորհրդում Մեծ Բրիտանիայի դեսպանը հայտարարեց, որ ինքը նոր նախագիծ չի ներկայացնի, քանի որ «խորհրդի անդամներից մեկը դեմ է դրան»: Խորհրդում նախագահող Չինաստանի դեսպանն առաջարկեց «Նավթ՝ սննդի դիմաց» ծրագիրը երկարաձգել 5 ամսով՝ մինչեւ դեկտեմբերի 4-ը: Առաջարկն ընդունվեց միաձայն: «Լիբերասիոն» թերթն ընդգծում է, որ ծրագրի երկարաձգումն ապտակ է ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշին, քանի որ հենց նա էր առաջարկել վերանայել 1991 թվականից Իրաքի նկատմամբ գործող բեռնարգելքը՝ խոստովանելով դրա անարդյունավետությունը:

Մինչ ամերիկացիներն առաջարկում են թույլ տալ Իրաքի նավթային եկամուտների ավելացում եւ փոխարենն ուժեղացնել տարածաշրջանի վերահսկողությունն ու վերացնել մաքսանենգությունը, Մոսկվան պնդում է, որ «Նավթ՝ սննդի դիմաց» ծրագրի վերանայումը «լոկ կհեռացնի վերջնական նպատակը՝ պատժամիջոցների վերացումը»:

Ծրագրի երկարաձգումն Իրաքում ընդունվել է իբրեւ հաղթանակ: Հունիսի 4-ին Իրաքն ընդհատել էր սեփական նավթի արտահանումը՝ բողոքելով Անվտանգության խորհրդում «նոր պատժամիջոցների ձեռնարկմանը միտված» քննարկումների ծավալման դեմ:

Պ. Բ.

Թուրքիայի պետնախարարը ժամանում է Ադրբեջան

ԲԱՔՈՒ, 4 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հինգշաբթի օրը Բաքու է ժամանում Թուրքիայի պետնախարար Աբդուլհալըք Մեհմեթ Չայը: Ինչպես «Բիլիք դունյասի» գործակալության թղթակցին հայտնեցին գյուղատնտեսության նախարարությունում, այցի ընթացքում Չայը կմասնակցի Խաչմազի շրջանում սերմնաբուծական տնտեսության բացման հանդիսավոր արարողությանը: Այնուհետեւ Ա. Չայը կմասնակցի Ադրբեջանում հացահատիկային կուլտուրաների մշակման հարցերին նվիրված սեմինարին:

Ալիեւի առողջության մասին՝ հակասական լուրեր

Ադրբեջանական մամուլը, բացի ԼՂ հարցից, գրեթե ամեն օր անդրադառնում է պետության առաջնորդի վիճակին: Ընդդիմադիր «Ենի Մուսավաթ» օրաթերթը, որին ամենից շատ է «հետաքրքրում» Հ. Ալիեւի առողջությունը, երեկվա համարում գրում է. «Ալիեւի վիճակը ծանր է, նա պետք է շուտափույթ լուծի իր ժառանգորդի խնդիրը: Օտար երկրները, առաջին հերթին Ռուսաստանը, ուշադրությամբ հետեւում են Ադրբեջանի ներքաղաքական զարգացումներին»: Հակառակ «Ենի Մուսավաթի», համեմատաբար անկախ «Ուչ նոգտե» պարբերականը գրում է, թե Ալիեւի առողջությունը նորմալ է, եւ նա մինչեւ 2003 թ. նախագահական ընտրությունները կմնա նախագահի պաշտոնում: «Սակայն, ընդսմին, պարզ չէ՝ Իլհամ Ալիեւը ցանկանո՞ւմ է հաջորդել հորը: Նախագահի դուստրը՝ Սեւիլ Ալիեւան, փորձում է ավելի ակտիվ դեր խաղալ քաղաքականության մեջ», ավելացնում է «Ուչ նոգտեն»:...

50 զվարճասեր իրանցիներ ճիպոտահարվել են

ԻՌՆԱ գործակալությունը հաղորդում է, որ Թեհրանի իշխանությունները որոշում են ընդունել ճիպոտահարել հիսուն իրանցի 18-25 տարեկան երիտասարդների եւ աղջիկների, որոնց ոստիկանությունը ձերբակալել է Իրանի մայրաքաղաքի արվարձաններից մեկում, առանձնատանը, երեկույթի ժամանակ: Ոստիկանության տվյալներով, երիտասարդ իրանցիները «պարել եւ զվարճացել են կիսամերկ»:

Խաթամիի նոր կառավարությանը մաս չեն կազմի ԱԳ եւ պաշտպանության նախարարներ Խարազին, Շամխանին

Պահպանողականներին մոտ կանգնած «Աբրար» թերթը գրում է, որ Իրանի նախագահ Խաթամիի նոր կառավարությունը որակապես կտարբերվի հնից: Խաթամիի ամենամերձավոր դաշնակից, մշակույթի նախկին նախարար Մոհաջերանին, որ հրաժարական էր տվել անցնող դեկտեմբերին պահպանողականների ճնշման տակ, կրկին կզբաղեցնի նախկին պաշտոնը, գրում է «Աբրարը»: Բարեփոխականներին մոտ կանգնած «Թոսեեհ» օրաթերթի տվյալներով, Խաթամին նոր կառավարության կազմում չի ընդգրկի ԱԳ նախարար Խարազիին, նավթի նախարար Զանգանեհին, առեւտրի նախարար Շարիաթմադարին, տնտեսության նախարար Նամազիին, պաշտպանության նախարար Շամխանիին, ՆԳ նախարար Մուսավի Լարիին, կրթության նախարար Մոինին: Ենթադրվում է, որ պաշտպանության նախարարի պաշտոնը կզբաղեցնի գեներալ Բազարգանին:

Իրանի նոր կառավարության կազմը հայտնի կդառնա օգոստոսին: Համաձայն այս երկրի սահմանադրության, նախագահը նշանակում է նախարարներին, որոնք մեկ առ մեկ պետք է հաստատվեն Մեջլիսի քվեարկությամբ: Քանի որ Մեջլիսի 290 պատգամավորներից ավելի քան 200-ը բարեփոխականներ են, ասել է թե՝ նախագահի կողմնակիցներն են, Իրանի նոր՝ բարեփոխական կառավարությունը, ի տարբերություն նախորդի, կլինի Խաթամիի սրտով:

Թ. Հ.

ՍՓԻՒՌՔ

Երբ պահն է բերքահավաքի

Հայկ Նազգաշյանի գրական եւ հասարակական գործունեության 50-ամյակի հանդիսություն

Հետահայաց յուրաքանչյուր ստեղծագործող ավելի քննախույզ, վերլուծում-իմաստավորումով է ամբողջացնում իր անցած ճանապարհը, եւ եթե իրապես այն արժեքավոր է, ապա գնահատանքը երբեք էլ ուշացած չի լինում եւ անպայմանորեն կայանում է:

Սփյուռքահայ գրականության միջին (այժմ արդեն ավագ) սերնդի ներկայացուցիչներից Հայկ Նազգաշյանի 75 եւ գրական-հասարակական գործունեության 50-ամյակներին էր նվիրված Հայաստանի գրողների միության հուլիսի 3-ի երեկոյան տեղի ունեցած հանդիսությունը: Ինչպես նկատեց ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը, 13-րդ համագումարից հետո սա առաջին հանդիպումն է սփյուռքահայ այն գրողի հետ, որը սփյուռք-Հայաստան հարաբերությունների առումով շարունակում է երկար տարիների կամրջողդարբնողի դերը, իսկ վերջերս Երեւանում տպագրված («Զանգակ» հրատ.) նրա «Բերքահավաք» յոթերորդ ժողովածուն դիտեց իբրեւ հայրենասիրությամբ հորդուն արժեքավոր վավերագրություն:

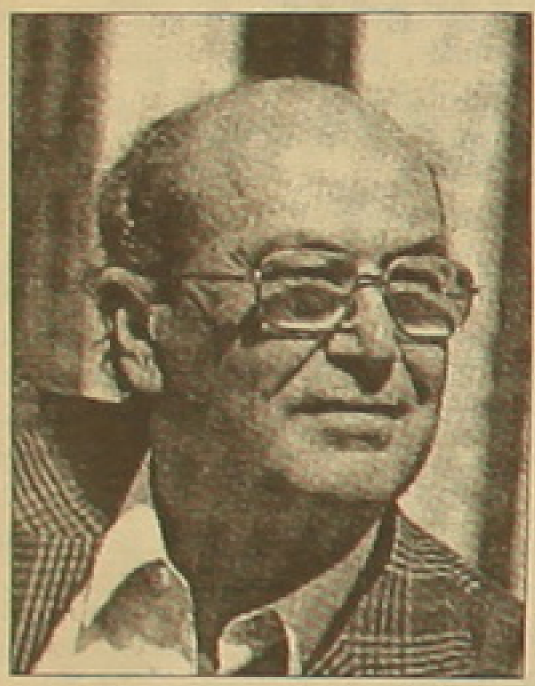

Ամենատարբեր գրական ժանրերով իր ստեղծագործություններով Հայկ Նազգաշյանը հայ գրականություն է ներմուծում աշխարհագրական զանազան, ամենաէկզոտիկ միջավայրերի (Լիբանան, Կիպրոս, Հորդանան, Կանադա, Արեւելյան Աֆրիկա) աշխարհն իրենց բնությամբ, մարդկանց ինքնատիպ կենցաղով, վարք ու բարքով ու հոգեբանությամբ: Սակայն նկատելին եւ առանցքայինը նրա արձակում, ըստ բանասիրական գիտությունների դոկտոր-պրոֆեսոր Սուրեն Դանիելյանի, այն է, որ «ի հեճուկս պարտադրված թափառիկ կենսագրության, նա մնայուն է պահպանել իր նվիրումը մայրենիին ու հայրենիքին: Ուր էլ ուղղել է նա իր գրական աչքը, հոգին մնացել է կապված հայրենի եզերքին, հայ պատմությանը, հայ մարդու նկարագրին եւ ի հեճուկս կուսակցական ներհակությունների, նա հավատացել է ազգային համախմբության իր տեսիլին»:

Բեյրութում է ծնվել եւ նախնական կրթությունը ստացել Հայկ Նազգաշյանը, ապա հաճախել է Կիպրոսի Մելգոնյան կրթական հաստատություն: Հորդանան մեկնելուց հետո վերադարձել է Բեյրութ, որտեղ ստանձնել է ՀԲԸՄ-ի կրթական հանձնախմբի քարտուղարությունը, զուգահեռաբար խմբագրական աշխատանքներ է կատարել «Զարթօնքում», ապա երկար տարիներ աշխատակցել է «Շիրակ» ամսագրին: Լինելով ՌԱԿ-ի ղեկավար դեմքերից, Հայ դատի ենթահանձնախմբի անդամ նա հասարակական ակտիվ ու բեղուն գործունեություն է ծավալել:

Առաջին «Ոտնորդի ուղիներով» գիրքը լույս է տեսել բավականին ուշ, երբ նա 53 տարեկան էր: «Արեւելյան շքեղ գույներով, իրական դեմքերի» նկարագրությամբ, բնության, ոտնորդական արկածախնդրության նկատմամբ հետաքրքրություններ այս գրքին հաջորդում են հեղինակի «Աֆրիկեան անտառներուն մէջ», «Արքայական ծառի տակ», «Դէպի ինքնութիւն», «Բնութեան կանչը» եւ այլ ժողովածուները:

Հոբելյարի գրական, հասարակական գործունեության ընթացքի, ազգային ինքնության արմատների որոնումների, հայեցի նկարագրի պահպանման մասին էին բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Գառնիկ Անանյանի, Կարլեն Դալլաքյանի, բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանի ելույթները: Տպավորիչ եւ ուշագրավ էր գրող Կարպիս Սուրենյանի՝ Մելգոնյան կրթարանի՝ իրենց ուսանած տարիների «խիստ տոհմիկ ու հայեցի» մթնոլորտի մասին կարոտի ու ափսոսանքի վերհուշը:

Շնորհավորելով ՀԳՄ նորընտիր նախագահին եւ «Գէորգ Ս. Սոմճեան» բարեգործական հիմնադրամի նախագահ Ռոմեն Կոզմոյանին՝ երեկոն կազմակերպելու համար, **«Ազգ»** օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը կարեւորեց սփյուռքահայ մտավորականի, կուսակցականի, ընկերային գործչի համար մայր հայրենիքում գնահատում ունենալը, քանի որ մնացյալը «տառապանք է, զոհողություն»: Սփյուռքի մեր մտավորականների մեծ մասի անցած հիմնական ճանապարհի ընդհանուր նկարագրի մասին խոսելով՝ Հ.Ավետիքյանը Հայկ Նազգաշյանի «Բերքահավաք» գիրքը դիտեց իբրեւ արժեքավոր վկայարան, փաստագրություն իր ժամանակի անցքերի, պատմության եւ մարդկանց մասին, որը թեեւ սուբյեկտիվ, սակայն ապրած կարող է ծառայել ապագա պատմագիտության համար: 16-17 տարիների տեւողությամբ լիբանանյան ամենաողբալի, անիմաստ եւ ցնորական պատերազմի ժամանակագրություն է սա նաեւ, որի ընթացքում հատկապես կարեւորվում է մեր ավանդական 3 կուսակցությունների կատարած բացառիկ դերը, երբ բազմաթիվ հասարակական կազմակերպությունների, անգամ եկեղեցու անգործության պարագայում, ներքին հակասություններով հանդերձ կուսակցությունները ստանձնեցին եւ պատվով կատարեցին բարդագույն երեք խնդիր՝ պահպանել գաղութի ֆիզիկական ապահովությունը, ազգային նկարագիրը եւ կապը մայր հայրենիքի հետ, եւ այդ խնդիրների իրականացման մեջ կարեւոր դեր կատարեց Հայկ Նազգաշյանը:

Բանախոսների ելույթների արանքում «Նոր անուններ» երաժշտական կազմակերպության պատանի կատարողները ներկայացրին տարբեր ստեղծագործություններ հայ եւ արեւմտյան կոմպոզիտորներից:

Երեկոյի ավարտին Հայկ Նազգաշյանը երախտագիտություն հայտնեց ՀԳՄ նախագահին, կազմակերպիչներին,

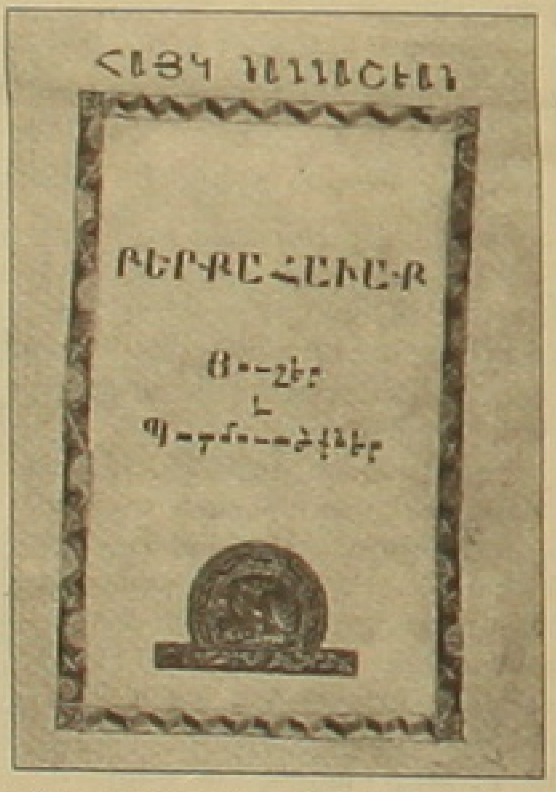

բանախոսներին, հանդիսականներին, մասնավորապես նշելով, որ «Հայրենիքի մեջ դժբախտաբար ազգապահպանումի աշխատանքներ նույնպես անհրաժեշտ են, դեռեւս ձուլումը չկա, բայց այստեղ ուրիշ այլ վտանգ կա՝ հայրենիքը թողնելու, մեկնելու: Ես չեմ հիշեր հայոց պատմության մեջ որեւէ ժամանակ, երբ հայ ժողովուրդն այսպես կամավոր թողներ իր հողը»:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

1700-ԱՄՅԱԿ

Ալֆարմենիա. արվեստի գործ՝ ծնված հայոց այբուբենից

«Ալֆարմենիան կամ հայոց այբուբենը» խորագիրն է այն ինքնատիպ ցուցահանդեսի, որի բացումը հունիսի 17-ին կատարվել է Ս. Ղազարի Մխիթարյան մենաստանի ծաղկած կամարների տակ, որտեղ համախմբված զբոսաշրջիկների մեծ բազմության առաջ խոսք առնելով միաբանության աբբահայր Եղիա վրդ. Քիլաղբյանը հայերենով եւ իտալերենով նշել է, թե ավելի հարմար տեղ երեւակայել չէր կարող Ս. Մեսրոպի հանճարի ծնունդը հանդիսացող այդ տառերի համար, քան միաբանության կամարապատ այդ դահլիճը, որտեղ տարիներ շարունակ ծեծել են այդ տառերին կյանք, հոգի ու սիրտ տվող Չամչյանները, Բագրատունիները, Ալիշանները, Ղազիկյանները եւ ուրիշներ: Ցուցահանդեսում ներկայացվել են հայոց այբուբենի 20 տառեր, որոնք «նրբաճաշակ եւ զգայուն» արվեստագիտուհի՝ իտալուհի Գլորիա Սորանիի վարժ ձեռքերում «բոլորովին նոր կերպարանք» են ստացել եւ նմանվել՝ ըստ ֆրանսահայ համայնքի «Յառաջ» թերթի սեփական թղթակցության հեղինակ Հ. Յ. Պզտիկյանի, «ազգային գունաւոր տարազ հագուած նորահարսի»:

Հեղինակը Իտալիայի Ֆերրարա քաղաքից է եւ 1995-ից նման ինքնատիպ գործերով մասնակցել է Իտալիայում անցկացվող տարբեր մրցույթների՝ միշտ գրավելով առաջնակարգ տեղեր: Նրա խոսքերով, առաջին պատահական հանդիպումից սիրահարվել է հայոց այբուբենին, տառերի կախարդական գծերին եւ անմիջապես մտահղացել է նրանցից արվեստի գործեր ստեղծել: Եվ, ըստ լրատվության, նրան հաջողվել է:

Ցուցահանդեսը, որը նվիրվել է Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակին, բաց է մնալու մինչեւ հուլիսի վերջը: Հեղինակն ու խնամող վարդապետը պատրաստակամություն են հայտնել ցուցահանդեսը տեղափոխել ցանկացած վայր, որտեղ կարող է հետաքրքրություն առաջացնել:

Հ. Ծ.

ՄՏԱՀՈԳՈՒԹՅՈՒՆ

Պահպանելով հայկական կինոյի ազգային կերպը եւ ոգին

Հայկական կինոն երկար ու բեղուն ճանապարհ է անցել, եթե հաշվի առնենք, որ հայ կինոյի ծննդյան պաշտոնական տարեթիվը համարվում է «Պետկինոյի» կազմակերպման մասին կառավարական դեկրետի ընդունման օրը՝ 1923 թ. ապրիլի 16-ը: 1925-ին արդեն նկարահանվեց հայկական առաջին կինոնկարը՝ «Նամուսը»՝ Շիրվանզադեի համանուն վեպի էկրանավորումը: Սցենարի հեղինակ եւ բեմադրող ռեժիսոր Համո Բեկնազարյանի (բեմադրող օպերատոր՝ Ս. Զաբոզլաեւ) ֆիլմում նկարահանվեցին հայ բեմի ճանաչված արտիստները՝ Հովհաննես Աբելյանը, Հասմիկը (Թագուհի Հակոբյան), Օլգա Մայսուրյանը, Հրաչյա Ներսիսյանը, Ավետ Ավետիսյանը, Համբարձում Խաչանյանը... Անցած ավելի քան 75 տարում հայկական կինոն ըստ հնարավորին փորձեց պահպանել ազգային մտածողության քաղաքականությունը: Տասնամյակներ շարունակ այս ծանր բեռն իր ուսերին կրել է «Հայֆիլմ» կինոստուդիան: Եվ այժմ էլ նա է այդ խաչակիրը, քանզի նոր ժամանակները նոր ճաշակ ու մտածողություն են թելադրում:

— «Հայֆիլմի» քաղաքականությունը կարելի է սահմանել մեկ-երկու բառով, մեր զրույցի ժամանակ ասաց ստուդիայի տնօրեն Գեւորգ Գեւորգյանը, պահպանել ազգային արժեքները եւ նորերը ստեղծել: Այսօր դա դժվար է, որովհետեւ ամեն օր հայկական կինոշուկան լցվում է շոու-ֆիլմերով, էժանագին, ցածորակ, անարվեստ տեսաֆիլմերով, որոնք, ի ցավ մեր բոլորի, տեղ ունեն ինչպես Հայաստանում, այնպես էլ այսօրվա հայկական ամենահոծ գաղութում՝ ԱՄՆ-ում, հատկապես Լոս Անջելեսում: Մեր ստուդիան ամեն կերպ փորձում է պահպանել ազգային մտածողությունը, հայեցի ոգին: Դժվար է, այո, հատկապես ֆինանսները չեն բավարարում, ինչպես արվեստի բոլոր բնագավառներում: Բայց «Հայֆիլմը» շարունակելու է այս ուղին, գտել ու գտնելու է հովանավորներ հայեցի ոգին աշխարհին ի պատշաճ ներկայացնելու համար: Սակայն արդյունքն առավել կլինի, եթե պետությունն էլ իր մասնակցության չափը բազմապատկի: Ֆիլմարտադրությանը ծանոթ մարդիկ շատ լավ գիտեն, թե ինչ է նշանակում նախատեսված գումարները ժամանակին ստանալը: Ուստի, հույս ունեմ, որ «Հայֆիլմի» ֆինանսավորման ժամանակացույցը կպահպանվի, որովհետեւ թեկուզ երկրորդական մի օղակի կանգառի դեպքում ֆիլմարտադրության բոլոր ժամանակները կխառնվեն:

Գեւորգ Գեւորգյանը 1982-ից «Հայֆիլմում» է, իսկ վերջին 10 տարում ստուդիայի տնօրեն է: Նա լավ գիտե կինոարտադրությունը, գիտե կինոյի ստեղծման նրբությունները: Վերջին տարիներին սեփականաշնորհման ուրվականը մեկ անգամ չէ, որ երեւացել է պետական կարգավիճակով գործող մեր մշակույթի այս կարեւոր օջախի գլխավերեւում: Սակայն, ի պատիվ ստուդիայի ղեկավարության, պետք է ասել, որ այս տասնամյակում մի մեխ անգամ չի պակասել «Հայֆիլմից»: Դա վկայում է այն մասին, որ այստեղ տիրոջ մտահոգություն ունեն, հոգատարությամբ են «պահում իրենց տունը»:

— «Հայֆիլմը» պետք է պահպանել պետության ջանքերով, ոչ մի դեպքում այն չպետք է սեփականաշնորհվի, ասում է Գեւորգ Գեւորգյանը: Գիտենք, որ առանձին նորահարուստներ մեծ ցանկություն ունեն «Հայֆիլմի» տարածքներում գիշերային բարեր, ռեստորաններ, սաունաներ կառուցելու: «Ազատ վայելքների» ավելի հարմար վայր ու տարածքներ հազիվ թե գտնվեն: Սակայն ոչ միայն հայ կինոյին, այլեւ մշակույթին ընդհանրապես ավելի դաժան հարված հասցնել հնարավոր չէ, քան հայկական կինոարտադրության այս հզոր ձեռնարկությունը վաճառելը:

Կարելի է չհամաձայնել ստուդիայի տնօրենի հետ, որովհետեւ նույնիսկ սեփականաշնորհման դեպքում հնարավոր է ստեղծել այնպիսի պայմաններ, որոնք թույլ կտան շարունակելու ֆիլմարտադրության որակը: Հույս ունենանք, որ կգտնվեն այնպիսիներ, ովքեր նախանձախնդիր կլինեն հայկական կինոյի ապագային:

«Հայֆիլմն» ամեն կերպ խուսափում է էժանագին ֆարսեր ու շոուներ նկարահանելուց, թեեւ դրանք ֆինանսական փոքրիշատե մեծ հոսքեր կապահովեին: Ճիշտ է, տեխնիկայի իմաստով այսօր շատ չափանիշների չի համապատասխանում (աշխարհի լավագույն Kodak ֆիրմայի կինոժապավենը երկրից դուրս է մշակվում, dolbi-stereo-ի վերջնական ձայնագրությունները նույնպես արտասահմանյան գործընկերների կամ հովանավորների միջոցով են արվում), սակայն վերջնական արդյունքն առավել քան հույս է տալիս մտածելու, որ «Հայֆիլմը» կարճ ժամանակում կվերադարձնի պետությունից վերցրած գումարները, ավելին՝ գուցե եւ կարողանա փող աշխատել պետության համար: Բայց դրա համար ժամանակ է հարկավոր:

Այդ հույսը հատկապես ակնհայտ է դարձել ստուդիայի վերջին երկու՝ «Ուրախ ավտոբուս» (ռեժիսոր՝ Ալբերտ Մկրտչյան) եւ «Լռության սիմֆոնիա» (ռեժիսոր՝ Վիգեն Չալդրանյան) ֆիլմերի ցուցադրումներից հետո: Ավստրիայի եւ Ավստրալիայի մի քանի հեռուստաընկերություններ լրջորեն հետաքրքրվել են «Ուրախ ավտոբուսով» եւ որոշակի գումար են առաջարկում դրանք իրենց ալիքներով ցուցադրելու համար: Իսկ Վիգեն Չալդրանյանի ֆիլմն ամենայն հավանականությամբ կներկայացվի «Օսկարի» մրցանակաբաշխությանը: Հսկայական գումարներ պահանջող այս գործընթացը կազմակերպելու համար շահագրգռություն են հայտնել արտերկրի մի քանի հովանավորներ: «Եթե «Լռության սիմֆոնիան» անգամ մրցանակի չշահի (ինչ իմանաս, թե ինչ կարող է կատարվել), եթե լոկ ընդգրկվի մրցութային ֆիլմերի ցուցակում, ապա դա մեծ բան է նշանակում», ասում է Գեւորգ Գեւորգյանը: Կինոբիզնեսն անչափ բարդ աշխարհ է: Մենք, ի վերջո, պետք է մտնենք այդ ոլորտները: Եթե ֆինանսական ու կազմակերպական առումով մենք այդ բարդ այբուբենի առաջին տառերն ենք սովորում, ապա գեղարվեստական, պրոֆեսիոնալ կինո ստեղծելու իմաստով կարող ենք լուրջ մրցակիցներ դառնալ»:

Ստուդիայի տնօրենի ինքնավստահությունը հիմքեր ունի: Վերջին տասը տարում «Հայֆիլմում» նկարահանված «Կորսված դրախտ» (ռեժիսոր՝ Դ. Սաֆարյան), «Կարոտ» (ռեժ.՝ Ֆ. Դովլաթյան), «Ձայն բարբառոյ» (ռեժիսոր՝ Վիգեն Չալդրանյան), «Ընկեր Փանջունի» (ռեժիսոր՝ Արման Մանարյան), «Պատանդներ» (ռեժ.՝ Սերգեյ Իսրայելյան), «Տէր, ողորմեա» (ֆիլմի հեղինակ՝ Վիգեն Չալդրանյան) եւ այլն, համաշխարհային ճանաչման են արժանացել, հեղինակավոր շատ կինոքննադատներ բարձր են գնահատել դրանք:

Այժմ «Հայֆիլմ» կինոստուդիայում ավարտին են մոտենում եւս երկու լիամետրաժ ֆիլմի ստեղծման աշխատանքները: Կարճ ժամանակ անց մենք կկարողանանք դիտել Հարություն Խաչատրյանի «Վավերագրողը» եւ Լյուդմիլա Սահակյանի «Ողջ են արդյոք այդ երգերը» կինոնկարները: Առաջինը կինոպատմում է արվեստագետի ինքնության ու կերպի մասին, իսկ երկրորդը՝ Կոմիտասի ստեղծագործության յուրովի վերլուծություն (Կոմիտասի դերում նկարահանվել է լիտվացի արտիստ Ռեգիմանտաս Ադոմայտիսը): Ավարտին կհասցվի նաեւ Ռուբեն Քոչարի հեղինակած «Հերոստրատը»: Մոտ ապագայում նույնպես հետաքրքիր ծրագրեր են սպասվում: Առավել հետաքրքրական են Ռուբեն Հովսեփյանի եւ Էդգար Բաղդասարյանի ներկայացրած սցենարները, որոնցից առաջինը նկարահանելու է Ալբերտ Մկրտչյանը, իսկ երկրորդը՝ սցենարի հեղինակը:

Հոլանդացիների հետ համատեղ կնկարահանվի «Նա եւ նե» (ռեժ.՝ Դ. Սաֆարյան) ֆիլմը: Սերգեյ Իսրայելյանը կնկարահանի «Դժվար ծնունդ», Վիգեն Չալդրանյանը՝ «Նամակ առ Քրիստոս», Սուրեն Բաբայանը՝ «Նոյյան տապան», Արման Մանարյանը՝ «Կոմիտաս», Աղասի Այվազյանը՝ «Բիբլիական գործ» եւ այլ ֆիլմեր:

Ուրախալին այն է, որ «Հայֆիլմը» շարունակում է աշխատել, ստեղծել արժեքներ, որոնք ազգային ոգին պահպանելով՝ ձգտում են համաշխարհային չափանիշների:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) կամ (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը
1	«Սապֆիր» ԲԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Նոր Հաճըն	թանկարժեք քարերի մշակում	մրցույթ	533256	266628	533256	898812	01.06.01	01.06.01	10.07.01	39.591
2	«Արզնի» մանկական առողջարան ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, գ. Արզնի	առողջապահական գործ.	մրցույթ	70613	17653	70613	885	01.06.01	01.06.01	13.07.01	1.35
3	«Հիդրոշինարար-5 ՇՊՁ» ՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, գ. Բալահովիտ	ջրաշինարարական աշխ.	մրցույթ	13429	6715	13429	7208	01.06.01	01.06.01	13.07.01	2.312
4	Սպիտակի «Վանուհի» ԲԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Սպիտակ Երեւանյան 49	հագուստի եւ լայն սպառման ապրանքների արտ.	մրցույթ	38823	9706	38823	343353	01.06.01	01.06.01	13.07.01	4.08
5	«Արաքս» ԲԲԸ-ի 65.88% պետ. բաժնեմաս	Երեւան, Դավիթաշեն 4-րդ թաղամաս	ռադիոէլեկտրոնային սարքերի արտադրություն	ԲԱԲ	305194	25%-ից ավելի	76299	33963	01.06.01	11.06.01	16.07.01	15.5
6	«Կասկարգո սերվիս» ԲԲԸ	Երեւան, Ծերեթելի 94	բեռնաուղեւորափոխադրում, շինարարություն	ԲԱԲ	14050	25%-ից ավելի	3512	21776	01.06.01	11.06.01	16.07.01	0.63
7	«Արթիկի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ, Գործարանային 2	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	99288	25%-ից ավելի	24822	3578	01.06.01	11.06.01	16.07.01	3.1
	ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ											
8	«Ապարանի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Արագածոտնի մարզ ք. Ապարան, Գայի փ. 1	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	38181	50%-ից ավելի	38181	13279	-	-	-	0.77
9	«Ստեփանավանի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ստեփանավան, Բաղրամյան 145	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	62735	50%-ից ավելի	62735	1644	-	-	-	1.7
10	«Ջերմուկի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Վայոց Ձորի մարզ ք. Ջերմուկ	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	62046	25%-ից ավելի	62046	4730	-	-	-	2.4
11	«Աղանծուտ» ՊՓԲԸ	Սյունիքի մարզ գյուղ Տաթեւ	էլեկտրոն. սարք. արտադրություն	ԲԱԲ	5654	25%-ից ավելի	5654	179	-	-	-	0.2355
12	«Արեւ» ՓԲԸ	Արագածոտնի մարզ ք. Ապարան, Գայի 20	էլ. սարքեի արտադրություն	ԲԱԲ	39251	25%-ի չափով	39251	23073	-	-	-	3.85
13	«Աբովյանի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, գ. Մայակովսկի	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	109616	50%-ի չափով	109616	29062	-	-	-	2.8
14	«Սեւանի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Սեւան, Նաիրյան 191	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	34491	25%-ից ավելի	34491	8175	-	-	-	1.8
15	«Ագրոսպասարկում ԱՄ-ի Ախուրյանի շրջ. միավորում» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Շիրակի մարզ, ք. Ախուրյան Ախուրյանի խճուղի	առեւտուր,	ԲԱԲ	1766.4		368	5755	-	-	-	3.3
16	«Ագրոսպասարկում ԱՄ-ի Տաշիրի շրջ. միավորում» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Լոռու մարզ, ք. Տաշիր	գյուղ. տեխնիկայի շահագործում, վերանորոգում	ԲԱԲ	4522.5		1005	377	-	-	-	6.5
17	«Վարդենիսշին-2» ՊՓԲԸ-ի պետական բաժնեմասը	Գեղարք. մ, ք. Վարդենիս Լեռնագործների 17ա	շինվերանորոգման աշխատանք	ԲԱԲ	2952	25%-ից ավելի	2952	2795	-	-	-	0.4435
18	Արթիկի «Բերրիություն» ԲԲԸ-ի 34% պետ. բաժնեմասը	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ	առեւտուր,	ԲԱԲ	5232		1090	8073	-	-	-	3
19	«Սպիտակի ԲՈՒՍՏ» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Սպիտակ Շահումյան 1	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	150560	50%-ի չափով	150560	12991	-	-	-	1.15
20	«Երեւանի թ. 7 բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	ք. Երեւան, Արին-Բերդի 5-րդ նրբանցք, 10	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	62597	25%-ից ավելի	62597	5045	-	-	-	5.44
21	«Արարատի բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, գ. Արարատ Գրիբոյեդովի 11	բեռների փոխադրում	ԲԱԲ	118039	25%-ից ավելի	118039	11704	-	-	-	1.5
22	«Էներգոհիմպաշտպանություն» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, ք. Մեծամոր	մոնտաժային աշխատանք	ԲԱԲ	73648	25%-ից ավելի	73648	110601	-	-	-	չունի
23	«Հիդրոէներգաշին» ՓԲԸ-ի «Մետաղական կոնստրուկցիաների գործարան»	ք. Երեւան, Շարուրի 36	մետաղական կոնստրուկցիաների արտադր.	ուղղակի վաճառք	198834	25%-ից ավելի	35172	118017	-	-	-	չունի
24	«Չարենցավանի բեռնաուղեւորատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	Կոտայքի մարզ, ք. Չարենցավան, Արցախի 1	բեռների եւ ուղեւորների փոխադրում	ԲԱԲ	116169	25%-ից ավելի	116169	1123	-	-	-	3.55
25	«Արտաշատ» ՓԲԸ	Արարատի մարզ, գյուղ Լանջաշատ	շինարարական աշխատանք	մրցույթ	14405	-	3601	12054	-	-	-	0.951
26	«Վարարակ» ՓԲԸ	Սյունիքի մարզ, ք. Գորիս Արցախյան 4	գյուղ. ոլորտի ջրային շինությունների շինար.	մրցույթ	25411	-	12706	17097	-	-	-	3.14
27	«Մասիսշինպաս» ԲԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Մասիս Էջմիածնի խճուղի	շինարարական աշխատանք, առեւտուր	մրցույթ	14466	-	7233	3048	-	-	-	3.32
28	«Քաշաթաղի ճանապարհների շահագործման եւ շինարարական» ՊՓԲԸ	Քաշաթաղի շրջան, գյուղ Բերձոր	ճանապարհաշինարարություն	մրցույթ	5139	-	2570	11139	-	-	-	-
29	«Նոր Խարբերդի «Դիատոմիտ» ԳԱՉ ՓԲԸ	Արարատի մարզ, գյուղ Նոր Խարբերդ	ֆիլտրող փոշիների արտադր.	մրցույթ	72845	-	18211	9930	-	-	-	2.5
30	«Զանգեզուրտրանսշին» ԲԲԸ	Սյունիքի մարզ, ք. Գորիս Գալստյան 22	ճանապարհաշինարարություն	մրցույթ	78434	-	19609	168065	-	-	-	2.5
31	Լուծարվող «Տարոն» ՓԲԸ-ի գլխամասի գույք	Արմավիրի մարզ, ք. Արմավիր, Երեւանյան 56	-	մրցույթ	92727.3	-	23190	-	-	-	-	-
32	Լուծարվող «Տարոն» ՓԲԸ-ի օժանդակ տնտեսության գույք	Արմավիրի մարզ, գյուղ Ամասիա	-	մրցույթ	4796.1	-	1200	-	-	-	-	-

Մասնավորեցման Ծրագիր Հայաստանի Հանրապետությունում

Privatization Project In the Republic of Armenia

Ազատ բաժանորդագրությամբ եւ մրցույթով մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոն հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Սայաթ-Նովա 8, հեռ. 560264, 521560

Լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մասնավորեցման գլխավոր վարչություն, Երեւան, Կառավարական տուն 2,/հեռ 56 29 33. 52 37 15, 56 33 42, Ինտերնետային էջ.http:// www.privatization.am,tender@arminco.com/:

Հայտարարության նպատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրերը հրապարակվել են «Հայացք տնտեսությանը» թերթի «Սեփականաշնորհում» հատուկ թողարկումներում

Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ եւ պատրաստ է քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հետեւեք ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարություններին

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

«ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27»

Հունանյանը պնդում է, թե քննչական խումբը իրենից ցուցմունքներ է պահանջել Ռոբերտ Քոչարյանի, Սերժ Սարգսյանի եւ Տիգրան Նաղդալյանի դեմ

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Հոկտեմբերի 27-ի գործով հուլիսի 4-ի դատական նիստին գլխավոր ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանը շարունակեց բացառել բացի իրենից այլ կազմակերպիչներ լինելու հանգամանքը։ Նա հայտարարեց, թե «հոկտեմբերի 27-ի դրդիչը Վազգեն Սարգսյանի բռնատիրական ռեժիմն էր, իսկ համախոհները՝ հայ ժողովուրդը»։ Հունանյանի պնդմամբ, հոկտեմբերի 27-ի կազմակերպմանն առնչվել է միմիայն ինքը, իսկ մասնակցություն ունեցել են բացառապես սույն գործով ամբաստանյալներ Կարեն Հունանյանը, Էդիկ Գրիգորյանը, Դերենիկ Բեջանյանը, Վռամ Գալստյանը։ Մյուս երկու ամբաստանյալները՝ Համլետ Ստեփանյանը եւ Աշոտ Կնյազյանը մասնակցություն ունեցել են այնքանով, որքանով, իր ենթադրությամբ, Էդիկ Գրիգորյանը հանձնարարել է նրանց փակել Աժ շենքին հարող փողոցը՝ ժողովուրդ հավաքելու համար։

Նաիրի Հունանյանը պնդեց, թե քննչական խումբը նախաքննության ընթացքում իրենից ցուցմունքներ է պահանջել Ռոբերտ Քոչարյանի, Սերժ Սարգսյանի եւ Տիգրան Նաղդալյանի դեմ։ «2000 թ. մարտի 9-ից հետո, երբ Պարույր Հայրիկյանին բողոքեցի իմ նկատմամբ կիրառված բռնարարքների կապակցությամբ, Գագիկ Ջհանգիրյանը խիստ պահանջեց ցուցմունք տալ Սերժ Սարգսյանի եւ Տիգրան Նաղդալյանի դեմ», հայտարարեց ամբաստանյալը։ «Համոզվելով, որ նախաքննությունը եւ նրա ետեւում կանգնած ուժերը նպատակ են հետապնդում տապալել Քոչարյանին եւ զավթել իշխանությունը, ստիպված էի ինչ-որ հարցերում զիջել, բայց գլխավորում չեմ զիջել։ Այդ զիջումների միջոցով փորձում էի փոքրացնել ճնշման ուժգնությունը եւ միաժամանակ խուսափել Ռոբերտի, Սերժի եւ Նաղդալյանի դեմ ցուցմունք տալուց», ավելացրեց նա։

Ապա ամբաստանյալը հաստատեց նախկինում տված իր այն ցուցմունքը, որ Գագիկ Ջհանգիրյանը նպատակ է ունեցել օգտագործել իր եւ ԱԱՆ-ի միջեւ եղած փոխհարաբերությունները ընդդեմ Ս. Սարգսյանի եւ մեղադրական եզրակացության մեջ արձանագրել, թե Ս. Սարգսյանը միտումնավոր է փորձել այնպես անել, որ, ասենք, Ն. Հունանյանը գնա կամ զանգահարի Թուրքիա՝ ուշադրությունը շեղելու համար, քանզի իբրեւ թե կազմակերպիչներից մեկը եղել է հենց Ս. Սարգսյանը։ Սակայն այս միտքը մեղադրական եզրակացության մեջ տեղ չի գտել, երեւի թե այն պատճառով, որ դեպքերն այնպես չեն զարգացել, ինչպես իրենք՝ նախաքննական մարմինն էր ուզում, ասաց Հունանյանը։

Ավելին, ամբաստանյալի խոսքերով, ուղղորդված նախաքննությունը քողարկելու համար Գ. Ջհանգիրյանը հորինել էր Վանո Սիրադեղյանի տարբերակը։ «Վանո Սիրադեղյանի հետ կապված սցենարը մշակել եւ իրականացրել է Գ. Ջհանգիրյանը, որին դուք քաջատեղյակ եք եւ մասնակից եք եղել»,- հայտարարեց Հունանյանը՝ խոսքն ուղղելով զինդատախազության դատախազ Հակոբ Մարտիրոսյանին։

Դրանից անմիջապես հետո մեղադրող կողմը ընդմիջում խնդրեց՝ հանդես գալով պատասխան հայտարարությամբ։ «Դատաքննության ընթացքում բազմիցս ականատես ենք եղել, որ ամբաստանյալը ցանկանում էր շեղել դատաքննության ընթացքը՝ երբեմն մոռանալով, թե ինչ քրեական գործ է քննվում, որն է մեղադրանքի ծավալը։ Վիրավորում եւ չճշտված մերկապարանոց հայտարարություններով է հանդես գալիս ընդդեմ քննչական խմբի ղեկավարի, անգամ սույն գործով մեղադրող Հակոբ Մարտիրոսյանի։ Գուցե դա պայմանավորված նրանով, որ մեղադրողը բարդ պատասխաններ ենթադրող հարց է տալիս։ Ուզում եմ դատարանի ուշադրությունը հրավիրել այդ հանգամանքի վրա», ընդգծեց մեղադրող, ՀՀ զինդատախազի տեղակալ Արմեն Հարությունյանը։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հարավսլավիայի խորհրդարանը հաստատեց վարչապետի հրաժարականը

ԲԵԼԳՐԱԴ, 4 ՀՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Հարավսլավիայի խորհրդարանն այսօր առանց քվեարկության հաստատեց Հարավսլավիայի Միութենական Հանրապետության վարչապետ Զորան Ժիժիչի հրաժարականը։ Երկրի սահմանադրության համաձայն, վարչապետի հրաժարականն ինքնաբերաբար հարուցում է նախարարների ամբողջ կաբինետի հրաժարականը, որը շարունակում է կատարել պարտականությունները մինչ նոր կառավարության ընտրվելը։ Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալության հաղորդման, պատգամավորների առջեւ ունեցած ելույթի ժամանակ Զորան Ժիժիչն ասաց, որ նախարարների կաբինետի անկման պատճառ դարձավ Հարավսլավիայի նախկին նախագահ Սլոբոդան Միլոշեւիչին Հաագայի տրիբունալին հանձնելը, ինչը «ապակայունացրեց իրադրությունը երկրում եւ կառավարող կոալիցիայի տրոհման հանգեցրեց» Սերբիայի ժողովրդավարական ընդդիմության դաշինքի եւ Չեռնոգորիայի սոցիալիստական ժողովրդական կուսակցության միջեւ։ Նախկին վարչապետն ընդգծեց, որ Հաագայի տրիբունալի հետ համագործակցությունը չի կարող միջազգային հանրակցությանը Հարավսլավիայի վերաինտեգրման միակ պայմանը լինել, ինչպես որ դա պահանջում է Արեւմուտքը։

Սոչիում բացվել է Հայաստանի հյուպատոսական կետ

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Օրերս Սոչիում բացվել է Ռուսաստանի Դաշնության հարավային տարածաշրջանում Հայաստանի Հանրապետության ժամանակավոր հյուպատոսական կետ։ Հայաստանի ժամանակավոր հյուպատոս է նշանակվել ՌԴ-ում ՀՀ դեսպանության հյուպատոսական բաժնի աշխատակից Արթուր Սարգսյանը։ Ինչպես նշված է ՀՀ ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունից, ՀՀ այն քաղաքացիները, որոնք ցանկանում են փոխանակել անվավեր ճանաչված նախկին ԽՍՀՄ անձնագրերը, ինչպես նաեւ օգտվել բոլոր տեսակի հյուպատոսական ծառայություններից, այսուհետ կարող են իրականացնել այդ գործառույթները նաեւ ՌԴ Կրասնոդարի երկրամասի Սոչի քաղաքում։ Հյուպատոսի գրասենյակը տեղակայված է «Զոլոտոյ Կոլոս» առողջարանի տարածքում՝ Սոչի, Կուրորտնի պողոտա, 86 հասցեում, հեռախոս՝ 974428։

ՑԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Մարգարյանների ընտանիքն իր ցավակցությունն է հայտնում Սեդրակյանների ընտանիքին **ԷԼԶԱ ՍԵԴՐԱԿՅԱՆԻ** մահվան կապակցությամբ։

ՄԻԱԿԸ ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐՈՒՄ 4 ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՎ՝ ՀԱՅԵՐԵՆ, ԱՆԳԼԵՐԵՆ, ՌՈՒՍԵՐԵՆ, ԹՈՒՐՔԵՐԵՆ

Ազգ

արդեն ընթերցում են 60-ից ավելի երկրներում

ԳՈՎԱԶԴԵ՛Ք ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՁԵՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

www.azg.am

☎ 52-93-53

ԱՄՆ
Կանադա
Ռուսաստան
Գերմանիա
Անգլիա
Մեծ Բրիտանիա
Թուրքիա
Շվեդիա
Ուկրաինա
Ֆրանսիա
Չինաստան
Հունաստան
Ավստրիա
Վրաստան
Նիդեռլանդներ
Չեխիա
Շվեյցարիա
Իսրայել
Ավստրալիա
Եգիպտոս
Իտալիա
Էստոնիա
Լիբանան
Բելգիա
Իսպանիա
Իրան
Բուլղարիա
Լիտվա
Դանիա

Սիրիա
ԱՄԷ
Կիպրոս
Ղազախստան
Սաուդ. Արաբիա
Բելառուս
Լյուքսեմբուրգ
Հունգարիա
Նորվեգիա
Թայլանդ
Ուզբեկստան
Հոնկոնգ
Լատվիա
Լեհաստան
Տայվան
Ճապոնիա
Ֆինլանդիա
Սլովակիա
Պորտուգալիա
Մոլդովա
Հվ. Կորեա
Կիրգիզիա
Խորվաթիա
Սինգապուր
Հնդկաստան
Քուվեյթ
Սլովենիա
Ռումինիա
Իռլանդիա

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 4. 07. 2001 Գինը՝ 100 դրամ